NĂM THỨ MƯỜI LĂM. — SỐ THỨ 2997 MỖI SỐ : 0$04 NGÀY THỨ TƯ 16 MARS 1927

Trung Bắc Tân Văn

中北新聞

MỖI NGÀY RA MỘT SỐ

GIÁ MUA BÁO

	1 năm	6 tháng	3 tháng	1 tháng
Bắc-kỳ, Trung-kỳ, Ai-lao.	8$00	4$00	2$00	1$00
Nam-kỳ, Pháp-quốc và các Thuộc-địa Pháp	9 00	4.50	2.25	
Ngoại-quốc.	14.00	7.00	3.50	
Các làng và các công-sở. .	10.00	5.00	2.50	

Hẹn mua báo cứ kể từ ngày 1er hoặc ngày 16 mỗi tháng.
Các ngài mua báo xin gửi trả cho tiền trước.

Toutes les lettres destinées à la rédaction doivent être adressées au directeur 68, Rue Jules Ferry, Hanoi

Fondateur : F. H. SCHNEIDER
Directeur : NGUYỄN-VĂN-VĨNH
Rédacteur en chef : PHẠM-HUY-LỤC
Administrateur gérant : NGUYỄN-V-LUẬN

Adresse télégraphique : TRUNGBĂCTÂNVĂN HANOI
TÉLÉPHONE N° 150

DEPOT LEGAL INDOCHINE N° 626

PUBLICITÉ

Tarifs spéciaux suivant catégories d'entreprises ou de produits.
Prix moyens, dernière page :
Une seule insertion. . . . . 0$30 le c/m
Contrat annuel
Par centimètre et par insertion. 0$18 le c/m
Annonces judiciaires et légales. 1$50 le c/m
Petites annonces classées. . . . 0$20 la ligne

Tăng lương-bổng cho ngạch thừa-phái

Mới rồi quan Thống-sứ Bắc-kỳ chiếu theo lời bàn của hội-đồng tư-vấn, đã ký đạo nghị-định về việc sửa đổi lại ngạch thừa phái; khuôn lương-bổng của ngạch ấy có gia tăng hơn trước nhiều, đó thật là một sự thể tuất rất công-bằng của chánh-phủ, và là một tin đáng mừng cho những người theo việc ở trong ngạch ấy từ nay về sau.

Ngạch thừa-phái bây giờ tức là ngạch thông phán, kinh lịch, bát phẩm, cửu phẩm, cùng lại mục thông lại và các thư lại xưa kia, tức là các thuộc viên ở các tỉnh và các phủ huyện, ta thường gọi là chân lại điền. Theo cái thể lệ của ta xưa kia, thì người chịu phẩm trật của triều đình, gánh vác công việc chung ở trong xã-hội, thì chia ra quan với lại hai đường. Hàng quan thì được hưởng đủ các thứ quyền lợi, thật được sung sướng và vẻ vang. Còn hàng lại thì chịu thua thiệt đủ mọi bề, lương bổng đã ít, thăng thưởng cũng chậm, chỉ dựa dẫm vào uy-quyền của quan trên; ở trong xã-hội, cũng không có thế lực và thể diện gì cho lắm. Từ ngày chính-phủ Bảo-hộ sửa đổi lại ngạch quan lại, mới bỏ cái tên kinh-lịch, bát phẩm, cửu phẩm, lại mục, thông lại, và thư-lại vân vân, chỉ đặt năm hạng thừa phái và ở trên thì ba bậc thông phán, cả thảy là tám hạng, phẩm trật xếp đặt đã khôn khéo, cách thuyên thăng cũng rõ ràng; chỉ còn việc chi cấp lương bổng, thì ví với trước, cũng đã thêm hơn nhiều. Nhưng ở vào cái buổi tân quế mễ châu này, việc chi tiêu hàng ngày của người ta, cái gì cũng gần đến gấp hai gấp ba khi trước. Những người ở trong ngạch thừa phái, lớn nhỏ cũng là theo việc với xã-hội, cũng là người có chức vị ở trong quan trường; vả lại, trong những người có chân ở trong ngạch thừa-phái, chỉ trừ ra một số rất ít, nhờ có cơ sở vững vàng, việc chi tiêu hằng ngày ở trong nhà, không phải trông vào lương bổng, thì không kể, còn ra thì phần nhiều, vì gia-tư bần bạc, học nghiệp dở dang, cực chẳng đã phải noi theo đường ấy. Ở trong gia-đình, trăm công nghìn việc đều trông cậy vào mình, gánh vác thật là nặng, lương bổng thì ít ỏi như thế, tài gì cho đủ ăn tiêu, ăn tiêu đã không đủ, thì lương tâm tài gì giữ được, mà chẳng sinh ra làm bậy làm liều, ấy vì thế mới sinh ra đổi trắng thay đen, dối trên lừa dưới, việc hèn mạt đến đâu cũng dám làm. Thầy Mạnh-tử nói: « Không có của thường, thì không giữ được lòng thường, bọn thường dân đều như thế cả », nhưng tôi trộm nghĩ rằng không của thường mà giữ được lòng thường, họa may có một số người rất ít, thật có bản lĩnh, có thao thủ, còn ra thì không kể hạng nào, tưởng cũng không mấy người giữ được. Người Nam thường cho nghề làm lại là nghề thất âm-công, cũng không phải là không có chủ-kiến. Bây giờ chính-phủ đã xét thấu cái tình-hình ấy, mà lương bổng của ngạch thừa-phái cấp hậu thêm lên, đó là cái lòng thể tuất đến người theo việc, mà cũng có cái ý khuyến liêm ngụ ở trong ấy nữa.

Đã đành rằng ở xã-hội ta bây giờ, phong tục đã hỏng, lòng người đã hư, làm quan đã hầu thành ra một nghề buôn bán, những người len lỏi vào trong quan trường, phần nhiều chuyên theo cái mục-đích vơ-vét để làm giàu, pháp-luật nghiêm nhặt cũng không e, dư-luận mỉa mai cũng không kể, thế mà muốn cấp lương cho hậu để ngụ ý khuyến liêm, có khác gì dử mồi cho mèo, để mong cho nó bớt ăn vụng, chỉ tốn thêm số tiền chi phát của chính-phủ, mà về sự thực tưởng cũng không ích lợi gì. Những người cầm chính quyền ở trên, thì nên lo đủ mọi lẽ, tính đủ mọi đường, người theo việc với nhà-nước, thì lương bổng chi cấp, tất phải cho đủ ăn tiêu, thì sau mới có thể trách người giữ được lòng công-minh liêm-chính. Còn những người lương tâm đã mờ tối, chỉ biết có quyền lợi mà không biết có nghĩa vụ, chỉ chăm chăm một việc kiếm tiền, thì trăm ngách nghìn đường, ma ăn cỗ lúc nào ai tài gì mà biết được, sự gian dối ở ngoài phép, sức người vẫn không thể dò xét đến nơi. Những người có chức vụ ở trong quan trường bây giờ, đã được hưởng quyền-lợi, thì phải biết có nghĩa-vụ, nếu cứ chứng nào tật ấy, nết cũ chẳng chừa, thì ra chính-phủ đã đem lòng thể tuất, mà lại phụ lòng tốt của chính-phủ, quốc-dân đã mất thêm máu mủ để phụng dưỡng, lại cứ làm sâu làm mọt để hại quốc-dân. Đến khi mưu gian hại lộ, không những là lưới giời không thoát khỏi, mà công luận cũng không dung, không còn viện lẽ gì mà biện-bác được nữa. Bài châm của vua Cao-tôn nhà Tống răn quan lại, có câu: « Bổng lộc của các ngươi, là máu mủ của dân, dân lành còn lừa được, giời cả không dối được » mấy lời ấy thật là chua xót thảm thiết, ai còn có máu người, có tính người, nhớ đến tất cũng phải động lòng vậy.

H. T. B.

Vô-tuyến-điện

Ngày 12 mars 1927

Nước Pháp

Tại nguyên-lão nghị-viện

Nguyên-lão nghị-viện đã bàn xong các lời chất-vấn về cái vấn đề các cổ phần được bỏ nhiều vé; quan tổng-trưởng bộ thương-mại công-nhận rằng các cổ-phần ấy có ích, và về đường luật pháp có giá-trị, nhưng phải ấn định cái thể-lệ mới được. Chánh-phủ sẽ đệ trình một bản dự án luật-pháp ấn định: 1· Cái số nhiều của các cổ phần có quyền bỏ vé, và cái số phiếu của các cổ phần thường. 2· Cái số vé của mỗi cổ phần mới, và cái số tư bản của một cổ phần ấy. Các cổ-phần ấy phải là các cổ phần hữu danh mới được; quan tổng-trưởng bộ thương-mại có nói trong bản dự án luật pháp của chánh-phủ sẽ lưu-tâm về cách bảo-chứng cho các nhà cổ phần hiện thời và tương-lai, không làm ngăn-trở những công-việc mục đích là giữ gìn cho các công ty Pháp có cái tính cách quốc-dân, khiến cho cái quyền đặc cách của cổ phần được bỏ nhiều vé, và cái số tư bản của các nhà cổ phần ấy trong các công ty được quân bình với nhau.

Việc tài chánh.

Số tiền thuế về tiền buôn bán trong tháng février quá cái số dự toán được 89 triệu. Lại có tin rằng việc thương-mại cũng khá hơn trước. Tình thế tài chánh tốt. M. Chéron, nguyên lão nghị viện, nói rằng từ buổi chiến-tranh đến giờ, lần này là lần đầu số thu nhập được dư 1044 triệu.

Một tin về trận bão ở Madagascar

Quan tổng trưởng bộ thuộc-địa tiếp được điện tín của chánh-phủ xứ Madagascar nói rằng trong trận bão mới rồi thành Tamatave bị hủy hoại hẳn.

Nước Đức

Việc giao tế với nước Bỷ

Hãng điện báo *Wolff* báo tin rằng M. Vandervelde phản kháng về việc án xử cho những người giết trung-úy nước Bỷ tên là Graff là không có lý. Việc đòi hình phạt là hợp với thể lệ thi hành ở nước Đức. Tội giam xé, ra đã trùng phạt cái tội của những người ấy.

Việc triệt quân bị

Các báo đăng tin rằng nay mai sẽ phá các đồn binh ở hữu ngạn sông Rhin trước mặt Coblence.

Nước Anh

Việc kinh tế

M. Churchill đáp lại một bức thư của hội *Fédération of British Insdustries* xin đừng tăng thuế lên; M. Churchill không nói gì về số chi thu sang năm, ông chỉ nói nền kinh-tế nước Anh bây giờ thịnh vượng hơn trước buổi chiến tranh.

Hội liên hiệp về nghề thép

Có tin rằng nhà kỹ nghệ Đức tên là M. Arnold Reishberg đã đến Londres để bàn với các nhà kỹ-nghệ Đức về việc dự vào hội liên hiệp nghề làm thép.

Nước Thổ

Một bản giao-ước

Bản giao-ước thương-mại, và hàng không của nước Nga và nước Thổ đã ký ngày hôm qua.

Nước Nga.

Việc đóng tàu ngầm

Ở Reval có tin rằng, trong tờ trình về việc sang nước Đức ông quốc dân ủy-viên có nói ông đã trả được đủ tiền, và đủ vật liệu để đóng một đội tiềm hải đĩnh, đến đầu tháng Avril này sẽ đóng tại xưởng tàu Nicolaïeff tại Cronstadt.

Một cuộc thám hiểm

Hội địa-chất học của Nga đi thám-hiểm ở miền chung quanh Yakoutsk, và miền sông Indigu'rka có nói rằng đúng ở đồng bằng có trông thấy một rặng núi dài 1000 kilomètres, ngang 300 kilomètres, và chỗ cao nhất là 3.300 mètres.

Thụy-sĩ

Hội Vạn quốc

Hội đồng quản-trị hội Vạn-quốc đã giải-quyết xong cái vấn-đề quan-hệ về thể lệ đất Sarre. Khoản thứ nhất thì theo như cái lý-thuyết của Pháp, nghĩa là hiện người Pháp cứ giữ chức chánh hội đồng quản-trị đất Sarre, rồi sau này mới sẽ chuyển cho người Anh giữ chức ấy. Các đại-biểu các nước khác, cũng cứ nguyên ở các chức bây giờ. Về khoản thứ hai, thì nước Pháp ưng trong một hạn ba tháng, thì rút trú binh trong đất Sarre. Sẽ có một đạo quân 800 người thổ-chân, lỡ có xảy ra loạn-lạc, thì sẽ có hai đại đội Pháp giúp sức.

Việc phân tranh của Đức và Ba-lan về các trường học của Đức tại Haute Silésie đã giải-quyết được một cách thỏa- hiệp cho nước Ba-lan. Nước Ba-lan không được kiểm-soát việc cho học-trò vào học tại các trường nước Đức, song nếu có xảy ra việc gì khả nghi, thì có thể đòi đem đệ trình một người trọng-tài quyết nghị, mà hội Vạn-quốc sẽ cử một viên giám định để giúp việc cho người trọng-tài ấy.

M. Briand có nói ông thấy các đại biểu hợp ý nhau về việc đất Sarre, và hai nước Pháp Đức đã hết găng nhau thì ông lấy làm bằng lòng; ông lại nói tại hội-đồng không có bàn đến cái vấn đề rút trú binh ở Rhénanie về, và cái vấn đề đất Sarre không có quan hệ gì về việc trú binh ở Rhénanie. M. Briand đã khởi hành ở Paris, để MM. Paul Boncour và Clauzel ở lại Genève.

Mãn-châu

Việc hỏa xa

Cái chánh sách đường hỏa xa ở Mãn-châu bắt đầu một cái kỷ-nguyên mới, vì các đường hỏa xa sẽ sửa thoát ly cái thế lực Nhật-bản. Về đường hỏa xa từ Guirine đến Khailoune, người Nhật không chiếm được quyền lực. Tỉnh Hắc-long-giang đã đặt được nhiều đường hỏa xa mới. Mới đây đã khánh thành đoạn thứ nhất về đường hỏa xa từ Kharbine đến Khoulare; đường ấy sẽ nối với Mergue. Hiện nay đương điều khám để đặt đường từ Tsi'skar đến Sakhalin. Công việc làm rất chóng. Tư bản dùng vào việc ấy toàn là tiền Trung-hoa.

Diến-điện

Cái thể lệ đối đãi tội nhân

Chánh-phủ Diến-điện sắp thí nghiệm một cách mới dùng những tội nhân về luật thường. Sẽ tạm tha cho 3.000 người, cho được ăn ở tự do, mà đi làm đường, cùng các công việc khác ở Diến-điện. Tội nhân sẽ được đem gia quyến đi theo. Muốn được hưởng quyền lợi ấy, thì tội nhân phải ăn ở tử tế, và cam đoan hễ được tha, thì sẽ làm việc cho chánh-phủ.

A. R. I. P.

LỆ ĐỔI CHỖ Ở

Xin các ông mua báo, khi đổi chỗ ở, muốn bản-quán gửi đến chỗ mới, thì gửi cho bản-quán cái giấy quấn báo, chữa lại thế nào thì biên rõ ràng vào đấy, và gửi theo hai hào (0$20) bằng tem cũng được, để chi tiền giấy quấn khác.

Hễ ai không gửi tiền theo thì sự đổ nguyên cho cũ bản-quán phải trả vàng hơn.

Giải đáp những điều pháp-luật

LỜI HỎI. — Tên tôi là L. người Bắc-kỳ, làm nghề thương-mại ở tỉnh .... (Trung-kỳ) có mấy điều này xin nhờ quý báo chỉ bảo cho, tôi xin cảm ơn quý-báo vô cùng:

Nguyên ông phủ sở tại tỉnh tôi ở, trong khi tết nguyên đán ông ấy xin phép về ngoài nhà ăn tết, đến ngoài khai hạ ông ấy lên thì xuân đã muộn; nhân khi thanh nhàn ông phủ nghĩ ra một sự ích lợi: Thấy giấy số của dân bị lụt ngoài Bắc kỳ, hôm trong năm bán không hết hãy còn nhiều, thì ông phủ lập ra sòng cờ bạc ở tại nhà người dân ở ngay chợ, đánh trống lên để mọi người đều biết mà đến đó đánh bạc; để ai được thì phải mua vé đánh số, đêm hôm trước có cho lính đến mời tôi mãi rằng: có quan ra chơi, cho tôi xuống mời thầy đến đánh bài; thì đêm hôm ấy tôi cáo lỗi không đi, đến đêm hôm sau thì lại cho lính đến mời tôi nữa, tôi cùng vợ tôi xuống chơi đó, kẻo sợ mất lòng; khi đến đó thời thấy quan phủ đang ngồi đánh me, mời chào tôi vô chơi.

Tôi ngồi vô đánh me, thoạt đầu tôi vô đánh thì thua ba chén, gần hết vài chục đồng bạc; đến sau tôi trúng được một chén 6$00, thì đã bỏ xâu hết 10./. và tôi lại bỏi mua một cái vé một đồng nữa (1$00); một chốc nữa tôi lại trúng được 12$00, ... thấy ông phủ biểu tôi phải mua ba cái vé nữa; thì tôi nói rằng: Tiếng me trước tôi trúng 6$00, thì tôi đã mua một cái giấy; thì tiếng này tôi trúng 12$00 thì xin mua hai vé; song quan phủ không nghe, ép phải mua đủ ba vé, thì tôi cũng nể lòng mà mua ba vé nữa. Trong khi đó người vợ tôi nói rằng: « Bây giờ đã khuya rồi, thì đưa tôi về nghỉ, như có muốn chơi nữa thì lại sẽ xuống, thì tôi đứng lên đưa vợ tôi về.

Không hiểu lẽ gì mà ông phủ thấy tôi về thì đứng dậy lấy ba-toong toan đánh tôi và la to lên rằng: (Đ. M. mày, tao không cho mày về, nếu mày về thì phải mua 100 vé. Mày phải ngồi đánh cho đến khi tan sòng mới được về; nào đời lệ đâu? linh đâu bắt nó lại) Nhờ có nhiều người quen can đi, nên tôi mới ra khỏi.

Tôi có lời ra xin quý-báo chỉ-bảo cho. Như ông phủ ấy mà lăng mạ tôi và làm cho tôi mất giá-trị đó, ở giữa công chúng, tôi là người Bắc-kỳ làm thương mãi lâu năm có giá-trị ở tỉnh này; như tôi muốn kiện thì nên kiện tại tòa nào và chiếu theo mặt luật nào. Xin quý-báo chỉ bảo cho.

LỜI ĐÁP. — Ở Trung-kỳ, ông có muốn kiện thì nên kiện tại quan Hội-lý bộ Hình ở Huế (M. l'Administrateur délégué près le ministère de la Justice) và viện những điều luật Gia-long tức là Hoàng-Việt luật-lệ vẫn còn thi-hành ở Trung-kỳ như sau này:

Điều 343. — Phàm người nào đánh bạc hay đánh bằng đồ vật gì thì phải trượng 80; những tiền bạc hay đồ vật bắt được ở nơi đánh bạc đều phải tịch một nhập quan. *Người nào mở ra sòng bạc*, dù không có mặt ở sòng với những người đến đánh mặt dầu, cũng phải tội đồng; nhà đồ bác cũng phải tịch một nhập quan; chỉ những người nào bắt được ở sòng bạc mới phải tội; *các quan chức mà phạm tội thì phải tăng thêm một bực...* »

Điều 293. — Người nào lấy lời nói mà sỉ-nhục một người khác thì phải 10 roi; người nào lấy lời nói mà sỉ-nhục lăng mạ nhau thì mỗi người phải 10 roi.

Điều 361. — Quan chức nào vì sự thù-hằn mà tự ý giam người lương-thiện thì phải trượng 80. . . . »

Ph. n-L.

Việc Trung-hoa

Ngày 8 mars 1927

Tào Côn và Trương-tác-Lâm khuyên Ngô-bội-Phu từ chức

Hiện Tào-Côn thấy cái tình thế của Ngô-bội-Phu thực đã kiệt quệ không còn thế nào khôi phục được nữa, nên Tào-Côn có khuyên Ngô-bội-Phu thôi đành bỏ chức Thảo-tặc quân tổng tư lệnh, xuất dương đi du lịch các nước Âu Mỹ, để khảo sát về quân sự của các nước, ... rồi lại sẽ vì nước nhà hiệu lực cũng chưa muộn gì. Nhưng muốn cho Ngô được xuất dương du lịch tất phải có một món tiền là một trăm vạn đồng để làm tiền lộ phí, vậy mà Ngô hiện tình khốn quẫn không lấy đâu cho có được, nên Tào-Côn đã bàn với các yếu nhân phái Phụng thiên trả tính hộ cho Ngô số tiền ấy. Trương tác-Lâm đối với việc ấy rất là tán thành, vì ý Trương muốn cho Ngô bỏ chức ra khỏi Hà-nam ngay, để việc kéo quân vào tỉnh ấy khỏi sinh ra sự trở ngại, nên có hứa rằng nếu Ngô chịu bỏ chức đi du lịch, thì chính phủ sẽ xin trù cho món tiền lộ phí ấy.

Nhưng Ngô vẫn chưa tỏ ý ra làm sao cả. Có lẽ Ngô vẫn còn muốn đợi chờ cơ hội để lại hoạt động chăng.

Chiến sự ở Giang-tô

Chiến trường Giang-tô hiện đã lan rộng ra. Quân ... trọng binh ở Thái-hồ, định tiến lên Tô-châu, Vô-tích, Thường-châu để chặn lối quân Sơn-đông. Ngày mồng s... hai bên có đánh nhau to ở Tùng-giang.

Quân Phụng-thiên quyết vào Hà-nam

Các tướng Phụng thiên là Trương-tác-Tướng, Trương-cảnh-Huệ, Ngô-tuấn-Thăng có điện cho Ngô nói rằng Ngô đã không phản công được quốc dân quân thì nên từ chức ra khỏi Hà nam ngay nhường phòng tuyến cho quân Phụng thiên, xin chớ để cho bộ hạ sinh sự ngăn trở mãi.

Phạm-thạch-Sinh về Quảng châu

Phạm-thạch-Sinh đã từ Quảng-tây trở về Quảng-châu, để hỏi ý kiến chính phủ quốc-dân có nên tiến binh sang Vân-nam để đánh Đường kế-Nghiêu nữa chăng.

Lý-thạch-Tăng đến Vũ-hán

Lý-thạch-Tăng là yếu nhân trong quốc dân đảng mới đến Hán-khẩu. Nghe đâu Lý đến đó để bàn về việc Nam Bắc hòa bình.

Ngày 10 mars 1927

Việc bắt Mme Borodine

Ngày 8 mars quan tổng lĩnh sự Nga đã đến Nam-kinh để xin cho Mme Borodine cùng những người đi với bà được tha.

Tôn-truyền-Phương có đáp rằng chỉ có chánh phủ Bắc-kinh là có quyền xét việc ấy, cả về việc bắt Mme Brodine và việc bắt tàu *Pamiat Lénina* cũng vậy. Các quan địa phương bắt tàu ấy liền bỏ cờ Nga, đổi tên Nga ra tên Trung-hoa, và đặt ba chiếc đại bác lên trên tàu.

Người làm hỏa xa đình công

Việc người làm các sở vận tải đã đình công, người ta bảo việc đình công này phần nhiều là do lỗi quân Sơn-đông, ngày hôm qua tự chiếm lấy sự quản lý hỏa xa, làm cho sự khí tổn hại rất nhiều, và ngăn trở không cho tàu chạy.

Tình hình Chiết-giang

Ngày hôm qua tình hình Vu-hồ lại khó khăn hơn. Cộng chúng đã tràn vào sở quan thuế mà cướp, một chiếc tàu chiến Anh đã đi đến đấy.

Đường hỏa xa không đi lại được nữa. Bắc-quân không giao thông được với nơi căn bản, cái tình thế ngày hiểm.

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường

Ở Quảng-châu có tin rằng Nam quân đã đánh được Vu-hồ ở miền nam Hành-phố ngày 6 mới rồi.

Tình hình quốc dân đảng

Một bức điện tin ở Hán-khẩu, ngày 8 Mars, báo tin rằng phái quá kích trong quốc dân đảng lấy làm lo về tin đến Tưởng-giới-Thạch định khuynh đảo tả phái.

(Dịch báo Tây)

Ngày 14 mars 1927

Chiến sự ở Chiết-giang

Có tin đồn rằng bắc quân và nam quân có đánh nhau ở Chiết-giang. Không chắc bên nào thắng phụ.

Tình hình Hương-cảng

Chiếc tàu chở tàu bay tên là *Argus* tải lượng 15.000 tấn tới Hương-cảng ngày hôm qua.

Lễ kỷ niệm Tôn-Văn

Người ta tính số người dự lễ kỷ niệm lần thứ hai Tôn-dật-Tiên ở Quảng-châu là 150.000 người mà không có xảy ra việc gì cả.

Tình hình Nam-hải

Vì mất mùa, và thợ thuyền quấy rối, nên nhiều nhà máy sợi ở Nam-hải phải đóng cửa. Nam-hải là một nơi trong ba nơi lớn xuất sản tơ.

A. R. I. P.

TUẦN DƯƠNG HẠM NHẬT-BẢN TẠI ĐÔNG-DƯƠNG

Ngày 14 mars 1927

Tuần dương hạm Oi của Nhật đáng lẽ tới ngày hôm chủ nhật, nhưng vì giời có sương mù nên chậm lại; mãi đến hồi 13 giờ chiều mới tới Hải-phòng.

Ngày 15 mars 1927

Tuần dương hạm Oi vì giời có sương mù phải đỗ ban đêm ở Hon-dau, đã tới Sáu-kho ở Hải-phòng ngày hôm thứ hai 14 mars hồi 13 giờ.

Hồi 15 giờ, quan hạm trưởng là thủy quân đại tá Ahigama và M. Suga tổng lĩnh sự Nhật ở Hà-nội xuống, đã đi thăm các quan chức, trước tiên đến tòa Đốc-lý, thăm quan Đốc-lý Eckert, rồi đến dinh chưởng binh thăm quan đại tá Braive chưởng binh ở Hải-phòng. Các quan chức đến tuần dương hạm đáp lễ ngay.

Ngay tối ba quan trưởng hạm cùng bộ tham mưu đi ô tô lên Hanoi; đến Hanoi sẽ trú tại nhà quan tổng lĩnh sự Nhật. Tới nơi thì sẽ đi chào ngay các quan chức ở phủ Toàn-quyền, ở phủ Thống-sứ, ở đại bản dinh và tòa Đốc-lý. Buổi chiều ngày thứ tư 16 mars bộ tham-mưu tàu Oi sẽ khởi hành ở Hanoi.

Các quan số là 40 vị sẽ chia làm hai đoàn, mà đi bằng xe về, một đoàn đi ngày thứ ba, một đoàn ngày thứ tư 16 mars.

Tuần dương hạm sẽ cho công chúng xuống xem ngày thứ ba và ngày thứ tư từ 9 đến 11 giờ, từ 14 đến 17 giờ và sáng ngày thứ năm 17 mars từ 9 đến 11 giờ giờ tàu sẽ khởi hành ở Haiphong đi Tourane ngày thứ sáu 16 mars.

Phủ Toàn-quyền Đông-dương có dự vào việc soạn chương-trình, và ấn định việc đi thăm các nơi của tàu Oi.

A. R. I. P.

VIỆC HANOI

[illegible]

7 giờ 20 độ
15 giờ 20 độ

Giá thóc gạo:

Gạo hạng nhất, một tạ	3	00
nhì,	12	20
ba,	11	80
Thóc hạng nhất,	7	50
Bắp ngô	8	00

Giá bạc. Kể từ ngày 15 Mars 1927, giá bạc ở kho Nhà nước định là 12 f, 85.

Tờ giá quốc trái:
Ngày 14 Mars 1927
5 % vĩnh-viễn 63 f. 30
5 % 1915-1916 68 f. 00

Tin tàu. — Tàu *Claude-Chappe* mang thư sang Pháp đến ngày thứ năm 17 mars hồi 9 giờ sáng ở Haiphong sẽ chạy, chứ không phải 16 giờ như tin đã bá cáo trước.

Vậy thư từ ở Hanoi sẽ đem xuống Haiphong chuyến xe-lửa 20 giờ 7 phút tối hôm trước là 16 mars.

Tin về tàu Paul Lecat. — Hãng tàu *Messageries Maritimes* có báo tin rằng tàu *Paul Lecat* bị nạn trong sông Thượng-hải không tổn hại gì, sẽ khởi hành ở Thượng-hải, chạy các bến đỗ đã định trong cái hành trình của tàu trở về Pháp theo như những ngày tháng đã định. Có đỗ ở Saigon.

Hội Nhân-quyền. — Hội Nhân-quyền đến chiều thứ năm này sẽ họp tại tòa Đốc-lý hồi 5 giờ rưỡi.

Đi thanh tra. — Quan Đại-tá Angeli đi thanh tra trên Lai-châu từ độ trước nay đã trở về Hanoi.

Ngạch quan binh Annam (*tiếp theo*). — Lương bổng của các ngạch binh sĩ thuộc-địa ở Pháp hay ở thuộc-địa thì cũng thi hành đối với các quan võ bản xứ nghĩa là cũng được hưởng y như ngạch quan võ Pháp trừ ra mấy khoản dưới kia thì không kể.

Ở trong xứ mình thì các quan võ bản xứ không được khoản phụ cấp nhà binh như các quan võ Pháp, nhưng hễ tòng quân ở ngoài xứ mình hoặc ở trận địa thì cũng được phụ cấp thêm như ngạch Pháp.

Dù đã có vợ mặc lòng, các quan võ bản xứ cũng chỉ được phụ cấp như người chưa lấy vợ thôi. Nhưng người nào lấy đàn bà Pháp theo như dân luật nước Pháp, thì cũng được phụ cấp.

Các quan võ bản-xứ không được lĩnh phụ cấp về gia quyến trừ ra có con với một người vợ Pháp cưới theo dân luật thì không kể.

Hễ tòng quân ở ngoại-quốc thì được lĩnh tiền phụ cấp khởi hành bằng tiền một tháng lương. Hễ ở xứ mình sang Pháp rồi ở Pháp lại sang thuộc-địa khác thì không được lĩnh khoản phụ cấp khởi hành lượt nữa, như là đi phía Bảo Phi-châu hay là đi trận địa nào.

Trong khi lưu trú tại ngoại quốc thì được trừ một phần lương cho gia quyến ở nhà (vợ con cha mẹ, ông bà). Tiền có thể được trừ lại, nhiều nhất định là một nửa số lương.

Đối với người Đông-dương thì số tiền để lại cho gia-quyến sẽ tính theo giá bạc là 3 francs.

Các quan võ bản xứ hễ từ quân ngũ trước cái thời hạn 15 năm thì phải thuộc về quân dự bị cho đủ cái thời hạn bắt buộc đối với những binh sĩ người đồng xứ. Hễ được hưu bổng rồi thì phải tùy thuộc quan Binh-bộ tổng-trưởng cho đến năm 50 tuổi.

Hễ đã ở trong quân ngũ cho đến hết hạn tuổi thì tự khắc được chức quan võ hàm. Hễ bị thương về chiến tranh trước cái hạn tuổi thì cũng có thể được chức quan võ hàm.

Lương bổng của ngạch quan võ bản xứ trong khi tại ngũ tới mỗi năm được như sau này:

Đại úy			
Tại chức được	12 năm		14.958 fr.
Tại chức được	8	—	13.288 fr.
Tại chức được	4	—	12.298 fr.
Tại chức chưa được	4 năm		11.808 fr.
Trung úy			
Tại chức được	12 năm		11.070 fr.
Tại chức được	8	—	10.503 fr.
Tại chức được	4	—	9.630 fr.
Tại chức chưa được	4	—	8.738 fr.
Thiếu úy			
Tại chức được	6 năm		7.920 fr.
Tại chức chưa được	6	—	7.530 fr

Chuyến tàu ở Pháp sang vừa rồi bản quán được tin rằng người Bắc-kỳ đã được cán viên quản được vào học trường Fréjus là: Nguyễn-Thảo, Nguyễn-Đang, Trần-đình-Âu, Bùi-văn-Cẩn, Vương-văn-Chù, Đoàn-Tùng, Trần-văn-G...

Vậy bản quán có lời mừng các ông hậu tuyển thiếu úy.

CHỈ CÓ MỘT THỨ THÔI

Thuốc đau mắt vàng rất công-hiệu mà quý-khách đã hoan nghênh bấy nay thì ở trên lọ thuốc phải có hiệu số « *COLLYRE JAUNE selon la formule du Dr Casaux* ».

Thuốc cũng vàng, giấy gián lọ cũng vàng mà giấy bọc cũng vàng, các quý khách nên đòi bằng được như thế thì mới khỏi nhầm.

Bán tại hiệu bào-chế:

CHASSAGNE

[illegible]

Trung Bắc kỳ Lâm-sản Công-ty

(*Rừng Bảo-đài, Rừng Phố-vị, Rừng Hạ-cương*)
Chính sở tại Hanoi, 63, Phố hàng Bông
Điện thoại số 150

CỦI, THAN,

GỖ LIM XANH HẠ-CƯƠNG, tốt có từng cây từ 7 tấc trở lên để làm cột nhà.
RỪNG, NỨA và các thứ lâm-sản nước Nam.
Có xưởng tại Đáp-cầu, Yên-viên, Đô-xá.

TRUNG BẮC HỌC HIỆU

Hiệu-trưởng: PHẠM HUY-LỤC
22 Phố Nhà-thờ (Rue G. Lamblot) Máy-nói số 150

Dạy theo như chương-trình Nhà-nước nhưng chú trọng nhất về Pháp-văn, Quốc-văn và đức-dục. Trường học nhận cả nam nữ học-sinh. Các đơn xin học hay các thư-từ hỏi về thể-lệ học, xin gửi đến ông hiệu-trưởng, 22, rue Lamblot.

Ngạch cai trị. — M. Fossans Mars, cai trị hạng ba, hiện đương ở Lai-châu, nay bổ đi công-sứ Ninh-bình thay M. Grossin.

Tòa án trừng trị. — Chiều hôm qua tòa án trừng trị xử những việc sau này:

Dọa đánh chết người. — Ngày tháng chạp ta năm ngoái có một người đến hàng Nguyễn-thị-Hai tức Thao bán chum vại ở phố hàng mắm số 30 để mua hàng, song vì nói giá cao lên người ấy sang hàng Mme Lê-thị-Thang số 23 cũng ở phố ấy mua. Sau Nguyễn-thị-Hai thấy người ấy mua được hàng tại nhà số 23 cho là cướp khách, bán tranh mối hàng, mới nói cạnh khóe và sinh sự lôi thôi, rồi lại đậm dọa đánh chết. theo như đơn kiện thì Nguyễn-thị-Hai xưa nay là một người điêu đứ, có tính trịch thượng, thấy ai không nhún nhường thì lại sinh sự cãi nhau lôi thôi, tòa hỏi đôi bên và chứng tá rồi tuyên án phạt Nguyễn thị Hai 25 quan.

Đánh bạc ở đường cái. — Nguyễn-văn-Hồ là cu ly mỏ đám chả lễ ở dọc đường mà dân thì làm cái, có những bọn cu ly khác và những bọn bán hàng đang xúm đông vòng trong vòng ngoài đánh. Khi lính sánh sút đi tuần chạy đến bắt được Nguyễn-văn-Hồ quả tang, còn những con bạc chạy thoát được cả. Nay có trát đòi Nguyễn-văn-Hồ không thấy đến, nên tòa hỏi chứng rồi tuyên án vắng mặt phạt 10 ngày tù.

Tòa án Đại-hình. — Sáng hôm nay tòa án Đại-hình xử việc sau này:

Hôm 29 mai 1926 hồi 8 giờ rưỡi, người khán-hộ Boum-Liêng thấy sự tại Pakay, thấy một cái thây người bị trói chặt trôi trên sông Cửu-long-giang về khoảng dưới Paklay. Cái thây ấy đã thối nát nên không thể nhận được căn cước. Nhưng quan sở tại hạt Koneng xét ra thấy ấy là thây tên Thịt-Lét, người ở Paklay, bị ám sát. Tòa án bản xứ ở Paklay bèn cho dò xét thì bắt được một bọn 18 người, trong đó có những tên Noy-Tong, Sao-ôm, Xiêng-chân-Tha, Ba-Phang, Chân-chan-Tha và Ay-Xom. Người bị giết và tên Noy-Tong là dân Xiêm, nên tòa án bản xứ giao về quan dự-thẩm Luang-Prabang xét việc ấy!

Trước mặt quan dự-thẩm Paklay, Noy-Tong thú là có dự vào việc giết Thịt-Lét, có kể đầu đuôi việc án phạm ấy và xưng ra những tên tùng phạm nữa. Nó khai rằng Thịt-Lét là một đứa vô lại, hiện vợ nó đã xin li dị rồi. Cả đến trong xóm cũng đều ghét nó, vì hàng ngày nó chỉ dọa đốt nhà và giết thôi tàn bạo để bắt Sao-ône tái-hồi với nó. Sao-ône có nhờ tên Xiêng-chan-Tha là một người có quyền hành trong xóm, giết quách nó đi. Xiêng-chan-Tha mới sai Noy-Tong làm việc đó và Sao-ône có hứa sẽ thưởng cho Noy-Tong 5 đồng. Noy-Tong nhận lời và nói cần phải Xiêng-chân-Tha giúp sức. Hôm 26 mai, Xiêng-chân-Tha bảo cho Noy-Tong biết rằng chiều hôm đó thì hạ thủ, và giao cho Noy-Tong một cái búa. Độ vài chục người trong xóm tụ hội ở nhà Sao-ône. Trong khi đương nói chuyện, Xiêng-chân-Tha ra hiệu thì Noy-Tong nấy sờ vào Thịt-Lét. Noy-Tong lấy một cái búa, hạ ngay một thanh cái mà đánh vào gáy Thịt-Lét, còn Ba-Phang, Xiêng-chân-Tha nắm đầu, Chân-chan-Tha, nắm chân.

Xiêng-chân-Tha sai Noy-Tong, Ba-Si, Ba-Phan và Xiêng-chân-Tha trói lại rồi cùng lôi thây Thịt Lét ném xuống sông Cửu-long-giang. Hôm sau Ay Xom đưa cho Noy-Tong số tiền mà Sao-ône hứa cho nó.

Lời khai của Xiêng-chân-Tha, Ay-Xom, và Ba-Phang trừ vài chỗ, còn đúng lời Noy-Tong.

Nhưng trước mặt quan dự-thẩm Luang-Prabang, chúng đều phản cung cả.

Vì có nhiều sự hồ nghi, nên tòa dự-thẩm tha những đứa can phạm khác, chỉ đem Noy-Tong xét ở tòa án Đại-hình mà thôi.

Tên này chưa can án lần nào.

Tòa xét xong, tuyên án phạt Noy-Tong 10 năm khổ sai.

Đấu giá. — Chiều qua, thứ hai 14 mars 1927, tại sở tạo-lộ Bắc-kỳ đã đấu giá làm các việc sau này:

Hồi 4 giờ chiều

1 — Làm một cái nhà thí-nghiệm và các nhà ở cho người tây ở, tại viện Pasteur Hanoi.

Công việc làm đáng giá 222 760$15
Tiền ký quĩ 62.239.85

Những người đến bỏ thầu như sau này:

MM. Đỗ-hữu-Trụ tức Cai-Ba bỏ hạ	11 %
Etablissement Pressard Mopin bỏ hạ	13 %
Avisi »	22 %
Lê-trung-Châu bỏ hạ	25 %

Vậy M. Châu được tạm thầu.

Hồi 4 giờ 15

2 — Mở rộng con đường thuộc địa số 1 từ Hanoi xuống Thường-tín, từ quãng km 7, 100 đến km 17.

Công việc đáng giá là 25.034p.
Tiền ký-quĩ 16.966p.

Những người đến bỏ thầu như sau này:

MM. Nguyễn-kim-Lân bỏ hạ	24 %
Trương-hoàng-Tính, bỏ hạ	15 %
Đoàn-quốc-Thái, bỏ hạ	15 %
Nguyễn-văn-Tu, »	17 %
Ng-văn-Tếp và Nguyễn xuân-Thái, bỏ hạ	12 %
Long Vinh và Ng-hữu Thịnh, bỏ hạ	28 %
Ng-thành Hưng, bỏ hạ	6 %
Ng-xuân-Mỹ »	14 %

Vậy MM. Long-Vinh và Ng-hữu-Nam, được tạm thầu.

Hồi 4 giờ 30

3 — Sửa lại con đường thuộc-địa số 6 từ km 53, 200 đến km 55.

Công việc làm đáng giá là 9.770$
Tiền ký quĩ là 1.230p.

Những người đến bỏ thầu như sau này:

MM. Ng-cảo-Thắng và Vương-đức Thiều, bỏ tăng 10 % được tạm thầu.

Mới có là một

Bản-hiệu mới đặt riêng một thứ bít-tất dài, để các bà Annam dùng, bằng fil và bằng coton: không ngắn quá mà cũng không dài như bít tất các bà Pháp. Không những thế bản-hiệu lại còn có hơn 1000 kiểu bít tất các ông nữa, vậy xin kính-cáo.

V. DEMANGE Hanoi

CUỘC SỔ SỐ

lấy tiền giúp dân bị lụt xứ Bắc-kỳ

1 số, thứ nhất được:		100.000$00	= 100.000$00
5 số, mỗi số	» :	20.000.00	= 100.000.00
10 số, mỗi số	» :	5.000.00	= 50.000.00
100 số, mỗi số	» :	1.000.00	= 100.000.00
1.500 số, mỗi số	» :	100.00	= 150.000.00
		Cộng:	= 500.000.00

Mỗi vé giá là: 1$00

NGÀY 2 MAI 1927 thì mở số tại Hanoi

Có bán vé tại bản-quán.

Xin mua mau mau, kẻo hết!!!

Ở xa gửi mua, *xin đính thêm tiền cước gửi vé lại*, tính như sau này:

Mua từ 1 vé đến 5 vé, tiền cước Recommandé: 0$20
Mua từ 1 vé đến 10 vé, = : 0.25
Mua từ 1 vé đến 20 vé, — : 0.30

Cuộc đánh số lấy tiền giúp dân bị lụt. — Cuộc đánh số này toàn đến ngày 2 Mai 1927 mới mở số.

Tại bản quán cũng còn bán vé.

Xin mua mau mau kẻo hết.

Ở xa gửi mua, xin nhớ đính thêm tiền cước recommandé gửi về lại.

Sách mới — *Sách dạy cầm máy ô tô ở Đông pháp* của quan coi việc khám xét xe ô-tô, là *G. Moiret* soạn ra, khổ nhỏ bỏ túi được giấy tốt, 50 trang, in tại Đông kinh Ấn-quán, sách này in ra có Hội ô-tô Trung-Bắc bảo hộ.

Ngạch tòa sứ. — M. Nguyễn-trọng-Luận thư ký hạng tư tại phủ Thống-sứ, nay kiêm dạy tiếng nam, tại lớp học tiếng nam ở phủ Thống sứ. thay M. Nguyễn-mạnh-Toản bổ đi tri-phủ mỗ tháng được phụ cấp 10p.

Ngạch học-chính. — M. Lê-văn-Lợi, giáo học tại sai tập sự ở Vị-dương phủ Thái-ninh, theo như đơn xin được nghỉ một năm.

Ngạch bào chế. — M. Chế-quang-Thương, bào chế thi-sai hạng tư, theo như đơn xin, được thêm hạn nghỉ một năm nữa.

Ngạch cô-đỡ. — Mme Đỗ-thị Hợp cô đỡ thực thụ hạng ba ở Sơn-tây, được thêm hạn nghỉ 15 ngày.

Ngạch thừa phái. — M. Nguyễn-duy-Liêm, thừa-phái hạng ba phủ Xuân-trường, Nam-định, nay kiêm giúp việc tại tòa án đệ nhất cấp phủ ấy.

Lại một xác nữa. — Hồi 11 giờ đêm hôm qua sở mật thám lại bắt được một đám xóc đĩa của Cai-Xuân gá ở phố Mới số 71. Tên này nhà ở phố Hàng Than lại thuê nhà phố Mới để đón khách đánh bạc. Khi đang xóc đĩa trong vòng cấm thực con bạc xem nữ thì thấy tiếng ầm ầm, mọi người xô chạy trốn. Con bạc được có 27 người và một người nhảy tự trên gác xuống, ngã vỡ mặt ra phải đưa vào nhà thương phụ thuốc. Tên cai Xuân cũng xéo cái chạy thoát.

Độ này ta thấy sở mật thám đã chịu ra tâm bắt bạc, thật đáng khen lắm, nhưng đã định trị thì xin đó bắt mấy sòng to nữa mà người các tỉnh vẫn tưởng về đánh ở đấy.

NHỮNG CHỒNG MÙ (MARIS AVEUGLES)
Chuyện rấn đời, rất có ích, rất vui

CINÉMA PALACE HANOI
Từ thứ tư 9 đến thứ ba 15 mars 1927

NHÂN TÂM chuyện Tàu hiện thời, là một bài học có ích cho những người hay thay đổi lòng.

FAMILY CINÉMA
Từ thứ bảy 12 đến thứ ba 15 mars 1927

Muốn bán chó săn
Hỏi tại bản quán 6.014

Quyển thứ tám
TRUYỆN
Ba người Ngự-lâm pháo-thủ
ĐÃ XUẤT BẢN RỒI
Giá: 0$05

CÁC NHÀ DÙNG ĐỒ ẢNH NÊN BIẾT

Vì hiệu bào chế Moutès, 54 phố Paul Bert, Hanoi mua nhiều, và mua được rẻ, nên hiệu ấy lại có thể bán được các chất Hyposulfite de Soude, Bisulfite de Soude, Sulfite de Soude, Hydroquinone, và tất cả các thứ dùng vào nghề ảnh theo giá rất rẻ.

[illegible]

MỚI XUẤT BẢN:

KIM-VÂN-KIỀU
DỊCH RA THƠ TIẾNG PHÁP
Dịch giả: R. CRAYSSAC

Trên có một bài tổng luận về xã-hội Trung-hoa và Việt-nam.
Bản giấy thường, mỗi quyển, 2$00
Bản giấy tốt, — 3,00
Khổ in. 8° 454 trang.
Nhiều đoạn dịch rất khéo.
Từ xưa đến giờ bản dịch này là có công hơn cả, mà đạt được cái tinh-thần truyện Kiều hơn cả.

In và bán tại hiệu:
LÊ-VĂN-TÂN
136, Phố hàng Bông, Hanoi.
6.048

Ăn cắp ống ảnh. — Ngày 2 mars có một người mang hai cái hình ảnh lại hiệu Lê-văn-Thuận, số 33 phố hàng Bồ thuê in. Đến hôm sau hồi 5 giờ chiều lại lấy ảnh. Khi người chủ vào trong nhà lấy ảnh thì người khách tháo mất ở máy chụp một cái *objectif* đáng giá 54$ bỏ túi. Sau khi người ấy về thì chủ nhà xét mới biết mất cái *objectif* rồi đi trình sở Cẩm hàng Đậu. Nay sở mật-thám đã bắt được tên ăn cắp ấy ở phố Cửa-đông. Nó khai tên là Ng-văn-Thọ, 25 tuổi, nhà ở phố Nhà-hỏa số 18, thú nhận mọi lẽ và khai đã bán cái *objectif* cho Vũ-viết-Lễ chủ hiệu Vạn-xuân phố hàng Trống số 113 được 18$. Tên ấy đã phải tống giam để giải ra tòa án. Nghe như trước người ấy có làm việc ở Công-ty Hỏa-xa Vân-nam.

Các tin vặt. — Nguyễn-văn-Bính 30 tuổi thợ sơn ở Sinh từ số 100 bị trát của quan dự thẩm Hưng-yên đòi thì sở mật thám đã cho dẫn lại.

Theo lệnh quan Biện-lý sở mật thám đã cho hỏi về việc Dương-thị-Hoa kiện vợ chồng Khai đánh mình.

VIỆC BẮC-KỲ

HAIPHONG

Nghênh tiếp hai vị chí sĩ. — Nhân dân nghe nói ông Phan-văn-Trường và ông Bùi-quang-Chiêu trước ngày 15 Mars ra tới Hanoi, nên chuyến tàu *Claude Chappe* ra Haiphong sáng hôm chủ nhật 13 Mars này, ai nấy náo nức rủ nhau ra bến tàu đợi đón rất đông. Trước lúc 10 giờ sáng, các học sinh đã họp nhau đợi ở bến Sáu kho đầy rẫy. Rồi các ông làm việc các sở, các nhà thương mại cũng phố lục tục ra bến tàu đông như trẩy hội vậy. 10 giờ rưỡi tàu tới bến, ai nấy sắp hàng đứng đón rất nghiêm. Đợi đến khi khách ở dưới tàu lên hết không thấy hai vị chí-sĩ bước lên. Hỏi ra mới biết: hai ông không đi chuyến tàu này, mọi người ra về, đều có vẻ tái ngắt.

Ngày tiểu-tường ông P. Châu Tây-hồ. — Ngày chủ-nhật 13 mars tính theo âm-lịch là mồng 10 tháng hai, tức là ngày tiểu-tường Tây Hồ Phan chu-Trinh tiên-sinh. Các đồ-đệ đã làm lễ truy-điệu năm ngoái, nay nhớ ngày bèn cùng nhau làm lễ tại chùa Hàng-kênh. Bắt đầu từ 11 giờ sáng, tại nhà hậu-đường chùa Hàng-kênh lập ban thờ, thiết bài vị, lễ vật dùng toàn hương hoa có vẻ thanh khiết và tôn nghiêm. Ông Đinh-gia-Hân vào làm lễ xong thì các thân-sĩ vào lễ một lượt, rồi lên chùa lễ phật dâng sớ. Suốt buổi chiều hôm ấy, trên chùa thì sư tụng kinh, dưới hậu đường thì mọi người vào lễ tấp-nập. Việc làm lễ này không có báo cáo cho mọi người biết, thế mà những người nghe biết, đến lễ rồi lại bảo người khác, thành ra lần lượt vào lễ cực đông. Từ 2 giờ chiều trở đi, khắp các nhà thân thương sỹ thứ trong tỉnh, nhất là các học-sinh các trường, cứ bọn này ra lại bọn khác vào, lễ cho đến mười giờ đêm mới vãn. Mọi người đàn anh trong làng Hàng-kênh cũng đều ra lễ, tỏ ra một cách rất sùng-kính. Buổi tối, các bà buôn bán trên phố cũng rủ nhau xuống lễ đông lắm.

N. T. lai cảo

Trường thể-dục Haiphong. — Các ông đã có lòng nhiệt thành ký giấy vào hội Bắc-kỳ-thanh-niên để mở trường thể-dục thì đến ngày chủ-nhật 20 mars 1927 này đúng 2 giờ chiều xin đến hội Trí-tri để Đại-hội-đồng bàn các công việc mở trường. Ông nào rủ đã đóng tiền rồi sẽ đóng sau, xin cứ đến cả cho đông để được vui vẻ và bàn công việc cho được đích đáng mọi lẽ.

Hôm đó có mấy điều cốt yếu đem ra hội đồng:

1°/ Bầu ban trị sự năm 1927-1928;
2°/ Bầu ban hội đồng công tác;
3°/ Làm lại điều lệ, hoặc sửa mộ, bàn từ trong hội (règlement intérieur);
4°/ Việc các ông hội viên ai muốn đem trình đại hội đồng chăng.

Rỡ cầu. — Cái cầu bắc tạm ở đầu Quan khẩu sang phố Chavassieux thì đến ngày thứ ba 15 mars sẽ bắt đầu rỡ hẳn đi để lấp mất đoạn ấy nữa là hết sông Bonnal. Việc đi lại sẽ do con đường République mới mới làm xong ngày nọ.

Bị vào tòa án. — Bùi-văn-Uyên 17 tuổi nhà ở phố Belgique và Ng-văn-Vinh 15 tuổi cùng ở phố ấy đều bị thưa về tội ăn cắp; Trần-khắc-Nhân 36 tuổi làm nghề thợ nề nhà ở An-biên bị tang là chứa đồ ăn cắp, đều phải bắt tống giam để giải ra tòa án nghị-tội.

Les misérables

DE VICTOR HUGO

(Suite)

En 18 7, Marius venait d'atteindre ses dix sept ans. Comme il rentrait un soir, il vit son grand père qui tenait une lettre à la main.

— Marius, dit M. Gillenormand, tu partiras demain pour Vernon.

— Pourquoi ? dit Marius.

— Pour voir ton père.

Marius eut un tremblement. Il avait songé à tout, excepté à ceci, qu'il pourrait un jour se faire qu'il eût à voir son père. Rien ne pouvait être pour lui plus inattendu, plus surprenant, et, disons le, plus désagréable. C'était l'éloignement contraint au rapprochement. Ce n'était pas un chagrin, non, c'était une corvée.

Marius, outre ses motifs d'antipathie politique, était convaincu que son père, le sabreur comme l'appelait M. Gillenormand dans ses jours de douceur, ne l'aimait pas; cela était évident, puisqu'il l'avait abandonné ainsi et laissé à d'autres. Ne se sentant point aimé, il n'aimait point. Rien de plus simple, se disait-il.

Il fut si stupéfait qu'il ne questionna pas M. Gillenormand. Le grand père reprit :

Il paraît qu'il est malade. Il te demande.

Et après un silence il ajouta :

— Pars demain matin. Je crois qu'il y a cour des Fontaines une voiture qui part à six heures et qui arrive le soir. Prends la. Il dit que c'est pressé.

Puis il froissa la lettre et la mit dans sa poche. Marius aurait pu partir le soir même et être près de son père le lendemain matin. Une diligence de la rue du Bouloi faisait à cette époque le voyage de Rouen la nuit et passait par Vernon. Ni M. Gillenormand ni Marius ne songèrent à s'informer.

Le lendemain, à la brune, Marius arrivait à Vernon. Les chandelles commençaient à s'allumer. Il demanda au premier passant venu : *la maison de monsieur Pontmercy*. Car dans sa pensée il était de l'avis de la restauration, et, lui non plus ne reconnaissait son père ni baron ni colonel.

On lui indiqua le logis. Il sonna : une femme vint lui ouvrir, une petite lampe à la main.

— M. Pontmercy ? dit Marius.

La femme resta immobile.

— Est-ce ici ? demanda Marius.

La femme fit de la tête un signe affirmatif.

Pourrais-je lui parler ?

La femme fit un signe négatif.

— Mais je suis son fils, reprit Marius. Il m'attend.

Il ne vous attend plus, dit la femme.

Alors il s'aperçut qu'elle pleurait.

Elle lui désigna du doigt la porte d'une salle basse. Il entra

Dans cette salle qu'éclairait une chandelle de suif posée sur la cheminée, il y avait trois hommes, un qui était debout, un qui était à genoux, et un qui était à terre et en chemise couché tout de son long sur le carreau. Celui qui était à terre était le colonel.

Les deux autres étaient un médecin et un prêtre, qui priait.

Le colonel était depuis trois jours atteint d'une fièvre célébrale. Au début de la maladie, ayant un mauvais pressentiment, il avait écrit à M. Gillenormand pour demander son fils. La maladie avait empiré. Le soir même de l'arrivée de Marius à Vernon, le colonel avait eu un accès de délire ; il s'était levé de son lit malgré la servante, en criant : — Mon fils n'arrive pas ! je vais au devant de lui ! — Puis il était sorti de sa chambre et était tombé sur le carreau de l'antichambre. Il venait d'expirer.

On avait appelé le médecin et le curé. Le médecin était arrivé trop tard, le curé était arrivé trop tard. Le fils aussi était arrivé trop tard.

A la clarté crépusculaire de la chandelle, on distinguait sur la joue du colonel gisant et pâle une grosse larme qui avait coulé de son œil mort. L'œil était éteint, mais la larme n'était pas séchée. Cette larme, c'était le retard de son fils.

Marius considéra cet homme qu'il voyait pour la première fois, et pour la dernière, ce visage vénérable et mâle, ces yeux ouverts qui ne regardaient pas, ces cheveux blancs, ces membres robustes sur lesquels on distinguait ça et là des lignes brunes qui étaient des coups de sabre et des espèces d'étoiles rouges qui était des trous de balles. Il considéra cette gigantesque balafre qui imprimait l'héroïsme sur cette face où Dieu avait empreint la bonté. Il songea que cet homme était son père et que cet homme était mort, et il resta froid.

La tristesse qu'il éprouvait fut la tristesse qu'il aurait ressentie devant tout autre homme qu'il aurait vu étendu mort.

Le deuil, un deuil poignant, était dans cette chambre. La servante se lamentait dans un coin, le curé priait, et on l'entendait sangloter, le médecin s'essuyait les yeux ; le cadavre lui-même pleurait.

(A suivre)

Những kẻ khốn-nạn

Là một tiểu-thuyết, của ông Victor Hugo, NGUYỄN-VĂN-VĨNH dịch.

(Tiếp theo)

Năm 1827 thì cậu vừa tròn mười bảy tuổi. Một tối kia cậu ở đâu về thấy ông ngoại cầm một phong thư ở tay, mà bảo cậu rằng:

— *Marius*, mai cháu khá đi đến *Vernon*.

— Đi làm gì, thưa ông?

— Đi thăm cha cháu.

Cậu nghe nói run cả người lên. Số là cậu cũng đã dự phòng hết cả mọi thế, duy có cái điều rằng một ngày kia cậu phải đối-diện với cha cậu thì cậu chưa nghĩ đến bao giờ. Không còn có việc gì thình-lình, quái-lạ cho cậu hơn là việc ấy, mà không có việc gì trái ý cậu cho bằng việc ấy. Thật là một sự muốn xa mà cưỡng bách phải gần, gọi là một sự phiền-muộn thì cũng không phải, nhưng thật là một việc khổ-sai.

Số là cậu *Marius* về chính-trị giới đã không đồng ý với cha rồi, lại còn yên trí rằng cha mình không ưa mình nữa. Thường cậu theo lời ông ngoại, những khi ông ngọt-ngào mà coi cha là một « kẻ cầm gươm chém càn. » Mà sự cha cậu không thương cậu, là một sự quả nhiên rồi, bởi vì đẻ ra cậu mà lại bỏ cậu đó, cho họ ngoại nuôi. Cha đã không thương cậu thì cậu cũng không thương cha. Bụng cậu bảo dạ rằng vậy là lẽ thường lắm.

Cậu nghe câu nói, ngẩn-ngơ đến nỗi cũng không hỏi gì ông ngoại nữa. Ông cụ lại rằng:

— Nghe đâu cha mày bị đau. Nó đòi mày đến với nó.

Im một hồi rồi cụ lại nói:

Cháu khá đi ngay sáng mai. Nghe đâu ở chỗ *Cour des Fontaines* có một cái xe đi sáu giờ sáng, tối đến nơi. Cháu khá đi chuyến xe ấy. Cha cháu nhắn rằng việc gấp.

Nói thế rồi cụ vò phong thư mà bỏ vào túi. Lý ưng *Marius* có thể đi ngay được thì sáng sớm mai đã được đến với cha. Bởi vì thuở ấy có một chuyến xe đi *Rouen*, ghé qua *Vernon*, mà đi về lúc tối, do từ phố *Bouloi* khởi hành. Nhưng hai ông cháu, không ai tưởng đến việc đi hỏi thăm giờ xe chạy.

Hôm sau xâm-xẩm tối, *Marius* đến *Vernon*. Các nhà đã lục-tục lên đèn. Cậu gặp người qua đường hỏi thăm nhà ông *de Pontmercy*. Cậu hỏi chính danh như vậy, vì cậu theo cái phong-trào hồi cổ, không công-nhận cho cha là nam-tước mà cũng không biết cha là quan đại-tá.

Có người trỏ nhà cho. Cậu gõ cửa thì có một người đàn-bà cầm đèn ra mở cửa. Cậu hỏi:

— Ông *Pontmercy*?

Người đàn-bà nín lặng. Cậu lại hỏi?

— Phải đây chăng?

Người đàn-bà gật. Cậu hỏi:

— Tôi có thể vào nói chuyện với ông được không?

Người đàn-bà lắc đầu. Cậu nói :

— Tôi là con ông. Ông đang chờ tôi đó mà.

Người đàn-bà nói:

— Giờ thì không chờ cậu nữa rồi.

Bấy giờ cậu mới có ý nhìn thấy người đàn-bà khóc.

Bà giơ tay trỏ vào cửa một cái phòng thấp-bé. Cậu vào đó.

Trong cái buồng đó, duy có một ngọn nến mỡ bò trên mặt lò-khói, thắp sáng lờ-mờ, ánh sáng chiếu ba người đàn-ông, một người đứng, một người quì với một người mình bận áo lót thịt mà nằm xóng xượt dưới gạch. Người nằm dưới đất đó chính là quan đại-tá.

Còn hai người kia thì là ông thầy-thuốc với ông cụ đạo đương cầu kinh.

Quan đại-tá vốn đã từ ba hôm trước phải trúng cảm óc. Vừa ngộ-cảm thì ông đã nghe trong mình biết rằng chết, ông mới gửi thư cho nhạc-phụ để xin cho con đến thăm. Từ hôm ấy thì bệnh nặng dần. Giữa cái buổi tối hôm cậu *Marius* đến *Vernon* thì ông đã đâm sảng, con ở cố giữ lại, ông cũng vùng được dậy mà la lên rằng: — Con ta nó không về thì để ta đi đón nó! — Ông kêu lên như thế rồi ông chạy ra ngoài phòng, ra đến chái ngoài thì ông ngã xuống gạch. Người nhà chạy đến thì ông vừa tắt hơi.

Họ bèn cho đi mời ngay ông thầy-thuốc và ông cụ xứ. Thầy-thuốc đến nơi thì đã chậm rồi. Cụ xứ đến nơi thì đã chậm rồi. Cậu con đến nơi thì cũng đã chậm rồi.

Nhìn qua cái bóng đèn lù-mù thì thấy ở trên má ông hãy còn một giọt nước mắt ở trong con mắt chết đã tuôn ra. Con mắt thì tinh-thần đã tắt, mà giọt lệ thì hãy còn chưa ráo. Giọt lệ đó, tức là giọt lệ khóc con trai không đến kịp.

Cậu *Marius* đứng nhìn người ấy, là người cậu mới thấy là một, là người cậu chỉ được thấy lần này là hết mà thôi, dung-mạo đáng kính thay, thật là dung-mạo một đấng râu mày, hai con mắt trợn lên mà không nhìn nữa, tóc bạc phơ-phơ, chân tay mạnh-mẽ, đó đây những lằn những vết gươm chém, những lỗ đạn tin. Giữa trán cậu nom thấy cái sẹo to-tướng, thật là một dấu hùng dũng in trên vẻ mặt khoan-từ. Cậu mới nghĩ vẩn-vơ người ấy là cha sinh ra cậu, mà chết mất rồi, nghĩ như thế mà cậu thấy dửng-dưng.

Cái vẻ buồn-rầu của cậu đứng nom cha chết, xét ra cũng là cái vẻ buồn-rầu khi thấy người nào khác nằm đấy vậy.

Trong cái phòng đó thì bấy giờ có một vẻ ai-bi, rất nên xúc-động. Con ở thì đương khóc-than bên một góc nhà, ông cụ đạo thì đọc kinh, có ý nghe thấy ông vừa cầu vừa thút-thít khóc, ông thầy-thuốc thì chùi nước mắt; cái thây người nằm đó cũng khóc.

(Còn nữa)

Những hồi từ đầu, đã in thành sáu quyển, một bên chữ Pháp, một bên quốc-văn, bán giá như sau này :

Phần thứ nhất	Quyển I	223 trang, bán	0$50	
	— II	203 —	0 45	Ở xa phải trả thêm tiền
	— [illegible]	159 —	0 35	cước, mỗi quyển. . 0$20
	— [illegible]	193 —	0 45	Cả bảy quyển gửi
	[illegible]	319 —	0 65	làm một gói, ... 0,70
Phần thứ [illegible]	Quyển I	215 —	0 45	
	— II [illegible]	257 —	0 5[illegible]	

KHẢO VỀ Y-HỌC CŨ CỦA TA

Cẩm-nang trích lục

Chứng bệnh tai

(Tiếp theo)

Thông khí tán

Phương này trị san khí nhĩ lung:
Hồi hương 1 lạng
Thạch xương bồ 1 lạng
Nhân sâm 1 lạng
Huyền hồ sách 1 lạng
Trần bì 1 lạng
Mộc hương 1 lạng
Khương hoạt 5 đồng
Cương tàm 5 đồng
Xuyên khung 5 đồng
Thuyền thoái 5 đồng
Xuyên sơn giáp 2 đồng
Cam thảo 5 đồng
Các vị tán mạt hòa với rượu uống.

Tê giác ẩm

Phong nhiệt thượng ủng, lỗ tai sưng đau, chảy mủ, thì dùng phương này:
Xương bồ 1 đồng
Tê giác 1 đồng
Xích tiểu đậu 1 đồng
Xích thược 1 đồng
Mộc thông 1 đồng
Huyền sâm 1 đồng
Cam cúc hoa 1 đồng
Cam thảo 5 phân.
Gia ba nhát gừng sắc thang.

Tư âm thận khí hoàn

Thục địa Ngũ vị, Đương qui vĩ, Mẫu đơn, Hoài sơn, Sài hồ, Phục linh, Trạch tả, Sinh địa.

Các vị tán mạt, luyện mật, viên, thần sa bao ngoài, mỗi bận điều phục dùng nước nóng tống hạ.

Ích thận tán

Phương này trị thận hư nhĩ lung.
Từ thạch (chế) 1 lạng
Ba kích (bỏ lõi) 1 lạng
Xuyên tiêu (sao) 1 lạng
Trầm hương 5 đồng
Thạch xương bồ 5 đồng.

Các vị tán mạt, mỗi bận điều phục 2 đồng cân dùng 1 chiếc bầu dục lợn, thái nhỏ, xúc hành, muối, và thuốc lấy 10 lượt giấy dấp nước phong kín, nướng chín, ăn lúc đói chiêu bằng rượu.

Đinh nhĩ phương

Phong nhiệt, tân dịch kết hạnh lấp lỗ tai, thì dùng phương này:

Mỡ lợn (sống) địa long (giun) nghiền nát, trộn với nước hành sống, lấy bông bọc lại, đút nút vào lỗ tai, hễ thấy bông ướt thì bỏ ra.

Phương trị tai chảy mủ

Ti ma tử (bóc vỏ) 10 hạt, nhục táo 7 quả tán thành cao, bông bọc, nút vào tai, mỗi ngày thay một lần.

Phương thuốc thổi

Phương này cũng trị tai chảy mủ:
Dùng bột tràm trắng, cám ra do, trộn với ít xạ hương thổi vào tai.

Phương trị tai lở

Dùng bồi mẫu tán bột trộn với khinh phấn mà rắc vào tai.

Phương trị sau tai lở

(Nhật nguyệt thụ sang)
Hoàng liên, Bạch phàn, Hồ phấn, Xà sàn tử.
Các vị bằng nhau tán mạt rắc vào chỗ lở.

Phương trị sâu vào tai

1. Dùng hồ tiêu tán mạt hòa với dấm, rỏ vào tai.
2. Dùng lá đào tán nhỏ, nút vào tai.
3. Dùng hành, hoặc gừng, hoặc hẹ, tán nhỏ vắt lấy nước rỏ vào tai.
4. Dùng nước đái mèo, rỏ vào tai.

(Lấy nước đái mèo, thì xát gừng vào mũi nó, nó khắc đái).

Phương trị tai đau dức

Dùng nước sắt mài dao rỏ vào tai.
Phương này thần hiệu lắm.

Chứng bệnh mũi

Phế thông khiếu lên mũi, vậy thì chứng bệnh mũi, phần nhiều ở phế, nhưng thận hư vị nhiệt cũng có sinh chứng, tùy chứng điều trị.

Tị sì (hắt hơi)

Dương khí sung dật ở tim và xông lên mũi thành hắt hơi.

Nhìn mặt lên giời mà hắt hơi, là vì phế kim hài lửa mặt giời.

Thương phong thì hay hắt hơi, là hỏa uất ở trong phế.

Sịt mũi thì hắt hơi, là phế kim động đến thì kêu, (nhễ đó khác nào đấm quả chuông vậy).

Tị can (lỗ mũi khô)

Phế kim không sinh thủy, thì hư hỏa dương mạnh bốc lên làm cho mũi khô ráo.

Tị thế (chảy nước mũi)

Nước mũi đặc

Có người ngày thường nhiều nước mũi đặc, hoặc trắng, hoặc vàng, hoặc dây có máu, hoặc đặc như mủ, là do thận hư cả.

Nước mũi lỏng

Phong hàn uất ngoài bị mạo, tân dịch không thu liễm được, cho nên mũi chảy nước trong.

Mũi trắng, mũi đỏ, hoặc tía đen

Chỏm mũi (chuẩn) trắng là huyết kém; Chỏm mũi đỏ là huyết nhiệt, vì mặt là thuần dương, mà mũi ở giữa mặt, bao nhiêu huyết trong toàn thể, vận lên mặt cả, nếu không có huyết vận lên, thì chỏm mũi trắng bệch, bằng huyết nhiệt sung bốc lên, thì chỏm mũi đỏ gay, huyết nhiệt sung bốc lên chỏm mũi mà gặp khí lạnh ở ngoài, thì ngưng đọng lại, mà thành tím đen.

Mũi trắng thì phải ôn bổ, mũi đỏ thì phải thanh lợi, mũi tím đen thì phải hóa chệ sinh tân (như bài tứ vật gia tửu chế hoàng cầm hồng hoa vân vân.., bằng trung khí hư nhược, thì phải gia tửu chế hoàng kỳ)

Tị tắc (mũi ngạt)

Hỏa tà uất trong phế tạng, cho nên gặp khí lạnh là ngạt mũi ngay, trị phải thanh phế dáng hỏa làm chủ, gia một vài vị thông khí. Bằng những người xưa nay không có chứng ngạt mũi bao giờ, chợt cảm mạo mà sinh chứng bệnh và chảy nước mũi trong, thì nên theo một phương hàn mà trị.

Cũng có người tì vị tổn thương, khí hư nhược không vận lên được, tà khí ở ngoài lấn vào thông khiếu mà làm cho mũi ngạt, thì phải dùng thang bổ trung ích khí làm chủ.

(Còn nữa) Phùng năng-Tĩnh

Các việc lĩnh trưng và đấu giá

Đến ngày 21 mars 1927 hồi 16, tại sở công-chính sẽ gọi lĩnh trưng làm các nhà dưới và nhà bếp cho nhà thương lây ở Cống vọng.

Việc làm đáng 3.473$34
Ký quĩ tạm 60.00

Đến ngày 28 mars hồi 16 giờ tại sở công-chính sẽ gọi lĩnh trưng mở rộng và sửa lại các cầu cống ở chỗ km 0 đến 6, ở đường hàng tỉnh số 21 bis, ở Sơn-tây.

Công việc làm đáng 2904$50.
Ký quĩ tạm 60.00.

Âu Tây tư-tưởng

DỊCH-VĂN THƯ-XÃ

Bắc-kỳ thống-sứ đại-thần ROBIN đại-nhân sáng lập

E. VAYRAC và NGUYỄN-VĂN-VĨNH làm chủ-nhiệm

Khởi đầu xuất-bản « Truyện Ba người ngự-lâm pháo-thủ », in từng quyển nhỏ vừa bỏ túi, 72 trang có bìa, mỗi quyển có tóm các hồi trước để ai mua quyển nào xem cũng biết đầu đuôi.

Mỗi quyển......... 0$05

Hiện đã in ra được bốn quyển: một quyển tựa Dịch-văn thư-xã, nguyên-văn của ông E. Vayrac, Nguyễn-văn-Vĩnh dịch, và ba quyển đầu « NGỰ LÂM PHÁO THỦ ».

Sau này mỗi tháng in ra hai quyển là ít. Quí khách các nơi xa có thể gửi mua sẵn quyển kịp rồi.

Ai gửi mua xin cứ viết thư và gửi tiền đến bản quán.

Cuộc công-thải Đông-pháp

Mở số lần thứ hai mươi

Ngày 1er mars 1927

Các số được trúng giải về kỳ mở số thứ hai mươi, ngày 1er mars vừa rồi, bản báo đã đăng báo ngay sau khi mở số, nhưng trong khi vội vàng, những số nhỏ, tất thế nào cũng còn có số lầm lẫn, vậy nay theo trong *Quan báo Đông-pháp* đăng nguyên cả lại như sau này :

Bốn số sau này mỗi số được 1.000 đồng.

7.784 55.037 92.211 107.244

25 số sau này mỗi số được 500 đồng:

11 346	40.171	69 726	95.719
17.410	40.885	85.444	101.346
20.599	41.174	88.167	113 158
21.762	42 588	88.629	113.782
25.551	54 312	90.125	121.560
28 187	57.976	91 683	122 557
34.546	58.190		

Mỗi số sau này được 100 đồng:

108	9.261	20.541	28.608
118	9.333	20.682	28.660
224	9.379	20.737	29.042
277	9.629	20.845	29.245
387	9 834	21.021	29.473
412	9.932	21.100	29.842
496	10.058	21.122	29.884
545	10.269	21.136	29.988
656	10.535	21.261	30.022
673	10.543	21.305	30.175
955	10.851	21.484	30.204
967	10.942	21.487	30.225
1.098	10 955	21.497	30.506
1.316	10.958	21.519	30.576
1.336	11.188	21.529	30.660
1.507	11.228	21.635	30.945
1.511	11.239	21.715	31.013
1.778	11.243	21.750	31.024
1.899	11.298	21:922	31.458
2.623	11.553	21.944	31.551
2.667	11.630	21.997	31.658
2.822	11.929	22.110	31.687
2.918	11.994	22.161	31.723
3.033	12.134	22.316	31.791
3.362	12.338	22.423	31.878
3.517	12.342	22.569	31.944
3.557	12.609	22.657	32.308
3.603	12.657	22.757	32.836
3.842	12.785	22.776	33.025
4.146	12.825	22.975	33.344
4.400	13.005	23.031	33.369
4.472	13.091	23.143	33.385
4.495	13.185	23.302	33.853
4.497	13.330	23.307	33.946
4.702	13.497	23.337	33.966
4.746	14.131	23.338	33.988
4.910	14.453	23.339	34.014
5.241	14.605	23.426	34.050
5.298	14.944	23.460	34.095
5.394	15.261	23.530	34.357
5.413	15.379	23.598	34.379
5.429	15.913	23.681	34.420
5.501	15.997	23.835	34.426
5.668	16.017	23.915	34.574
5.674	16.456	24.619	34.592
5.768	16.735	24.625	34.599
5.811	17.061	24.888	34.619
6.041	17.090	24.871	34.705
6.399	17.472	24.961	34.737
6.623	17.707	25.487	34.798
6.659	17.956	25.658	34.927
6.952	18.181	25.720	35.117
6.967	18.406	25.965	35.138
7.091	18.410	26.127	35.322
7.102	18.459	26.498	35.380
7.227	18.512	26.650	35.525
7.323	18.573	26.743	35.844
7.490	18.642	26.859	35.845
7.643	18.653	26.926	35.892
7.662	18.680	27.325	35.947
7.969	18.814	27.389	36.175
7.995	18.927	27.480	36.277
8.219	19 065	27.820	36.303
8.297	19 119	27.868	36.341
8.714	19.198	27.966	36.369
8.776	19.343	28.026	36.450
8.851	19.538	28.081	36.480
9.045	19.587	28.137	36.638
9.062	20.300	28.339	36.757
9.234	20.477	28.528	*(Còn nữa)*

TRẢ TIỀN BẰNG CON-NIÊM

(Payements en timbres-postes)

Nhiều ông gửi tiền trả bản-quán bằng con-niêm, sự ấy thiệt cho bản-quán lắm. Vậy có lời trình các ngài trả ra những tiền đòi chỗ ở, còn thì bản-quán không nhận tiền gì trả bằng con-niêm cả.

QUYỂN THỨ NHẤT

« Việt-Nam Sử-Lược »

TRẦN-TRỌNG-KIM soạn

ĐÃ IN LẠI XONG RỒI

Giá : **0$80**

Bán buôn và bán lẻ tại bản-quán

Trung Bắc kỳ Lâm-sản Công-ty

(RỪNG BẢO-ĐÀI, RỪNG PHỐ-VỊ, RỪNG HẠ-CƯƠNG)

Chính sở tại Hanoi, 63, Phố hàng Bông

ĐIỆN THOẠI số 150

CỦI, THAN.

GỖ LIM XANH HẠ CƯƠNG tốt có tiếng, cả cây từ 7 tấc trở lên để làm cột nhà.

RỪNG, NỨA và các thứ lâm-sản nước Nam.

Có xưởng tại Đáp-cầu, Yên-viên, Đà-xá.

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường

Bàn về học-thuật và tư-tưởng biến-thiên ở TRUNG-QUỐC

XXI

Phá hoại không thể đã lâu được, cho nên phải tiến đến sự kiến thiết, đó là cái sự thế tất đến như thế; cái điều không may rất to và đáng thương tiếc lắm, là cái chủ động lực không ở người họ mà ở đế vương.

Đế vương đã lấy thiên hạ làm vật riêng của nhà mình, thì cái mẹo giữ gìn lấy cái vật riêng, còn gì cần bằng cái sự dẹp yên lòng người. Mỗi người theo một học, mỗi người giữ một lý, ai cũng cho mình là phải, mà chê người khác là trái, bởi thế lòng người không yên-tĩnh mà hay sinh ra rối loạn. Thế thì cái mẹo dẹp yên lòng người, còn gì bằng hỗn nhất học thuật và tư tưởng lại, cho nên ở đời chuyên chế, tất phải nghiêm cấm sự tự do về ngôn luận và về tư tưởng. Ở Trung-quốc thì cái buổi cuối đời Tần đầu đời Hán, thật là cái thời đại chính thể chuyên chế hoàn thiện thứ nhất. Thế thì cái mẹo kiến thiết của quân chủ, tất không ưa cho chia, mà ưa cho hợp, tất không thích rằng cùng tôn một nhà, sự thế khiến ra thế, đó là hai.

Quân chủ thích chuộng học thuật thống nhất, thì buổi ấy chư tử bách gia, họ phải biết là bao nhiêu, làm sao không cho học-phái khác thống nhất, mà chỉ tôn sùng Khổng học? Trong các học phái ở cuối đời nhà Chu, đủ sức đứng ngang với Khổng học, chỉ có học Lão và học Mặc, nhưng mà học Mặc chủ bình đẳng, rất không lợi với cái chính thể chuyên chế; học Lão chủ phóng nhiệm, cũng không hợp với cái chủ nghĩa can thiệp, tã phản đối với chính thuật của bọn quân chủ chỉ có Khổng học thì nghiêm tôn bậc, qui trật tự, mà xếp đặt thứ bậc và giữ gìn trật tự, thì lại chú trọng vào quyền vua. Tuy Khổng học cũng có phát minh cái chủ nghĩa đại đồng, gây dựng cái chế độ thái bình, nhưng mà ý nghĩa cao xa quá, ít người hiểu được, cái mà đức Khổng tử dùng để vẽ bảo các vua chư hầu và trao truyền cho ba nghìn học trò, đại khái chỉ là cái nghĩa lớn trên giời dưới chăm, và cái lời thường phù dương ức âm, với cái chính thuật giá ngự thần dân của đế vương, rất là thích hợp, cho nên bọn quân chủ mới nhặt lấy, rồi đem ra mà lợi dụng để cai trị thiên hạ. Vua Cao-tổ nhà Hán rất ghét đạo nho, khi còn đương bận việc đánh dẹp, thì đái vào mũ học trò, thế mà đến khi định được nghiệp cả rồi, thì đi qua nước Lỗ, lại dùng cỗ thái-lao để tế đức Khổng tử. Vì ông ấy nghe câu: « Ngồi trên ngựa mà lấy được thiên hạ chớ không thể ngồi trên ngựa mà trị thiên hạ », mà hiểu rõ rằng khi đương tranh cướp thiên hạ, thì Khổng học là một cái trở lực của mình, đến khi đã cầm nhuốt được cả nước rồi, thì Khổng học lại là một cái rậu bìa của mình, đó là ba.

Xem như thế thì học thuyết của Pháp gia lại có lợi cho bọn quân chủ nhiều lắm, làm sao họ lại không dùng? Cái lợi của Pháp gia đối với bọn quân chủ, rõ ràng lắm mà công dụng lại mau, nhưng mà mối tệ sinh ra cũng nhiều; cái lợi của nho gia đối với bọn quân chủ, kín đáo lắm mà công dụng lại dài, mà mối tệ lại ít. Nhân dân ở cái nước bán khai, lừa dối rất là dễ, vì như đàn khỉ, bảo rằng buổi sớm cho ăn ba bát, buổi tối cho ăn bốn bát, thì đều giận, bảo rằng buổi sớm cho ăn bốn bát buổi tối cho ăn ba bát, thì đều mừng, vì như trị lũ trẻ con, đánh cho thật đau, rồi lại xoa đầu và cho miếng bánh ngọt thì lại vui cười, cho nên nhà Tống triệu những người văn học, làm bộ sách Thái-bình-Ngự làm để thu anh hùng vào trong vòng, nhà Thanh mở khoa bác-học hoành-từ để yên người phản trắc, vì rằng khi cướp thiên hạ thì dùng lẽ trái, khi giữ thiên hạ thì theo lẽ thuận, còn có gì hay hơn nữa. Khổng học nói trung hiếu, nói trung dung, đối với dân thì nói phục tòng, đối với vua thì nói nhân huệ, học thuyết ấy suy thành rất có công hiệu, mà lại ít có điều tệ, chớ không phải như Pháp gia, dùng thuật khôn thì vẫn dễ dẫy, nhưng dùng thuật dại thì cũng dễ mất. Ấy vì những cớ ấy, mà từ nhà Hán đến nay, suốt mấy nghìn năm, các học phái đều tan mất, chỉ Khổng học được tôn sùng, cũng là hơn được kém thua, theo cái công lệ ở trường thiên diễn, không thể nào tránh được, đó là bốn.

(Còn nữa) X. dịch thuật

Dư luận Nam-kỳ

Quyền lợi

Toàn cả thế gian chẳng bọn là sắc dân nào hễ dân được mở mang, thời nước được phú cường, mà dân được mở mang là nhờ có đoàn thể, dân nhờm được cái trình độ đứng đắn, biết tương-thân tương-ái với nhau, biết nhìn nòi giống đồng loại chẳng vì sự riêng mà bỏ nghĩa chung, không đem lòng tật đố. Làm người trước phải ung đúc trau dồi cái tư tưởng nhơn cách cho xong. Mạnh nương yếu, yếu nương mạnh, giỏi nương dở, dở nương giỏi, cùng nhau rập bước dắt lên con đường tiến bộ. Nhưng muốn đạt một cái mục-đích kia là cái địa vị cao ráo, thì cần phải trước liệu làm thế nào cho toàn cả sắc dân của mình đều được nong-nả xu hướng về cái quang cảnh ấy, mỗi người phải thông thạo về đường công nghệ. Trong nước mà đường công nghệ đặng thịnh hành thì dân càng mạnh mẽ cái tâm chí tưởng tượng lại càng bàn hoang. Nhờ sự bàn hoang ấy nung nấu cái cân não cho người. Bất luận một sắc dân nào bị phong khởi dời đổi, mà sắc dân đó biết được cái hành trình nhiên hậu thì sắc dân ấy nhiễm được chúc í, đạo lý thanh cao. Chớ như dân Annam trong thời kỳ này ai cũng hiểu hiệu tự cao cho mình đã chiếm được cái tư tưởng đứng đầu cực phẩm, kỳ thật là lầm tưởng hai tiếng văn-minh, cũng có rọi cái ảnh văn-minh chớ chẳng không, mà cũng còn trong vòng u ám chớ chưa thoát khỏi, vì cái thực hành bắt chước chưa xong, vì dân đã triêm nhiễm cái tư tưởng, có tánh tác bạo xung đột trong một khoảng thì giờ nào đó thôi, chớ chẳng hề có chí lo dục thúc cái não công lý và đánh đổ cho đến cuối cùng cả. lợi khi của kẻ khác dòng, khác loại, mà nó mong mỏi lường gạt chủng tộc ta. Ai lại không biết hễ có lợi thì tự nhiên có quyền. Trước hết muốn cho có lợi thì phải bền chí nhẫn kiên. Bởi người Annam không có tính ham bổ tranh lợi với kẻ ngoại bang, nên không có quyền. Xứ ta là xứ phì mậu phú túc nhưng chỉ để cho thiên hạ chiếm hưởng. Thử để ý xét nét cho kỹ coi, một tên khách coi kiều cư khi mới sang qua xứ ta có phải nó đem bạc trăm bạc ngàn chỉ đến đây hay không? không bao giờ có. Nó chỉ có hai bàn tay trắng hoặc một hai cái giỏ không, còn thân thể chỉ có y xiêm nửa trên, nửa về. Nó kiếm chỗ ở làm công hay là mượn vốn làm ăn buôn bán lặt vặt trong một ít năm, kế thấy nó trở nên cơ nghiệp đề sộ là vì nó biết tiện tặng co cảm từ đồng xu, chẳng vì lợi nhỏ mà không làm, chẳng sợ cực, không nản chí. Ta hãy nhìn cho kĩ coi những phố lầu, tiệm hàng xén dãy dọc dãy ngang phần nhiều là của ai đó?

Có phải của kiều cư khách trú chiếm cứ gần hết đó không? Chẳng hiểu tại sao mà xứ thì xứ của dân tộc ta, mà dân tộc ta cứ bo bo ôm giữ lấy sự nghèo, còn cái giàu, cái sung sướng thì để cho khách ngoại bang hưởng lấy. Đồng bào có thương xót có đau lòng cho cái sắc dân yếu hèn của ta đây chăng? Bạc-liêu là một xứ tiền bạc giàu có điền địa phì mậu trong Nam-kỳ, dân số rất nên đông đảo, song không thấy một người Annam nào có tâm-huyết cho đứng đầu ra tranh cuộc thương-mại với khách trú kiều cư. Toàn một cái chợ Bạc-liêu bất luận tiệm hàng xén lớn nhỏ mỗi mỗi đều của chệt hết thảy, chớ chẳng có một tiệm nào là của người Annam. Vậy những tay cự phú có màu Annam ở trong tỉnh không xúm bỏ không đặng thương cho nước nhà lắm ru. Trong ít chục năm tới đây các cơ đồ nhà Nam sẽ trở ra sao, ai dám chắc? Bạc-liêu là một cái tỉnh thành mới mở mang chẳng bao lâu, mà khách chú kiều cư choán gần hết. Thử hỏi lúc trước từ hai chục năm trở lại mười năm, xứ Bạc-liêu kẻ nào dân nào mở mang khai phá bờ buội ra đây; ngày nay đành để cho kẻ khác giống khác nòi an hưởng. Theo lý trưởng xứ Bạc-liêu trong ít năm nữa đây, sẽ trở nên một cái tỉnh thành của khách-kiều cư. Hôm nay Annam ở phố của chệt, mướn đất của chệt được cất nhà ở, mướn ruộng của chệt được trồng tỉa ra cây trái, Chừng đến thời kỳ chệt choán phần chiếm cứ giáp liết rồi, chừng đó chúng nó rập lên đuổi người Annam đi, chừng đó người Annam phải đi đâu? Cái khổ này có ai biết lo cho xã hội ta đâu. Kìa một chỗ thôn quê có một lão chệt nào lọt vào ở, ban đầu nó luồn cúi Annam, làm quen buôn bán đồ tạp hóa chút ít, lần hồi trong vài năm nó sẽ có một cái tiệm xứng đáng, lần lần mua đất cầm trâu cầm ruộng, thế thì có phải là biết cách gan hùng đó chăng? Không phải khen tài người mà quên tài mình song có thật như vậy. Sao Annam không từng thấy ai bắt chước như nó cho được thử coi. Nghĩ mà buồn cười, vậy mà hô hào rằng khôn lanh, thông thạo văn-minh. Khôn lanh thông thạo văn-minh ở chỗ gì đâu? Cách xảo quyệt của khách kiều cư nhiều vẻ phải lắm, tệ chỗ nào có người ta tự nhiên chệt đến đó, sống nhộ thay phần nhiều là chệt lại giàu hơn người bổn xứ.

Ước mong sao những tay trí thức đêm thấy những sự khổ của dân Annam, nhứt là mười ông tân nghị viên Quản-hạt phải làm cách nào cho khỏi phụ lòng dân, vì dân đã đem hết cái tư tưởng, tỏ dấu nhiệt tâm mà đối với mười ông hội đồng quản-hạt một cái quang cảnh rất nên thảm thủy, chúng dân hôm nay đương trông mong mười ông phải cư xử lẽ nào, phải tận tâm với quốc dân, mà lo cho chúng dân được ấm no hay không? Xin mười ông tân hội-đồng quản hạt, phải lo thế nào cho dân được mở mang và gìn giữ cái quyền lợi của quốc dân, cho xứng đáng là người có tư tưởng nhơn cách thay mặt chấp quyền cho dân. Như hiện tại Bạc liêu dân số rất đông mà cũng phần trội là mối điều tấn hóa của dân hãy còn bơ thờ, hôn chỉ của dân lấy làm mà mịt quê hèn hết sức. Vậy điều thứ nhứt xin mười ông hội đồng quản-hạt đồng lo lắng về sự lập lò dệt thuyết mỗi thang trong các tỉnh, nói về sự có ích của đường công nghệ, dạy cách gìn giữ sự sống của loài người, được có ích cho xã-hội chỗ gì, dạy cách thương-mại, cách trồng tỉa ngũ cốc và các thứ cây trong xứ phải làm cách thế nào cho được lợi dụng. Khuyên nhủ dân sự ham hố sự làm ăn trang đình qua lợi, đừng phóng túng tiêu hoa ngày giờ, vân, vân. Điều thứ nhì yêu cầu với chánh-phủ ngăn cấm những người ngoại bang như chệt với chà chúng nó không được phép mua đất, ruộng của xứ ta; duy chúng nó được mướn ở tạm đó thôi, còn như tiền bổn nước, tiền thuế đò, thuế chợ nên để cho những Annam được đấu giá với nhau mà thôi. Thường thấy trên nhiều tờ báo kêu rêu than thở về sự chợ này bỏ nhóm tại nhà góp khắc bạc, chợ khác than oán cảnh chợ càng ngày càng suy vì thua thét cũng là chà góp trời góp sụt, bồn ăn ăn nói ngang ngược. Đó là một mối hại to của quốc dân, thế thì hôm nay dân Annam đã vừa tỉnh giấc nên chẳng còn chịu cho hai sắc dân nói trên kia nó lấn lướt ngang ngược nữa! Ngày nào được kết quả cái mục đích của mấy câu chuyện trên đây thì lo chi là dân không mở mang, nước không trở nên phú cường, và đường kinh tế ai về đây mà hưởng cho được. — Hỏi ai thượng trí hãy ráng lo làm sao cho xã hội ta, cho đồng bào ta được trở nên rỡ mặt chín chắn.

V. N.

SÁCH LUẬT

Quan phó Bình-lương, *A. Dejean de la Bâtie*, giáo-sư trường Cao-đẳng Đông-pháp, mới soạn một bộ luật sau này:

1° QUỐC-TẾ CÔNG-PHÁP (Droit international public) giá. 2 $ 00
2° QUỐC-TẾ TƯ-PHÁP (Droit international privé) giá. 2 . 00
3° HÀNG-HẢI PHÁP-LỆ (Droit maritime) giá. . . . . . 1 . 50
4° THƯƠNG-LUẬT HỌC (Droit commercial) giá . . . . 3 . 00
(Tiền cước gửi đi các tỉnh, tính ngoài)

Bộ luật này, soạn toàn bằng chữ Pháp cả

Bán tại bản-quán

NHỮNG LỜI RAO VẶT

(Les Petites Annonces classées du T. B. T. V.)

MỖI DÒNG CHỮ 0 $ 10 MỘT LẦN

Nhà đất bán (Immeubles à vendre)

Muốn bán một miếng đất lính 200 m2 ở Bạch-mai giá rất rẻ.

Muốn bán hai cái nhà gạch ở làng Bạch-mai. Một cái hai gian một lối đi, một cái một gian một lối đi. Hai cái nhà ấy cái nào cũng có hai lớp, bề, bếp và huồng tiêu. Giá một cái 1.500 $ 00 và một cái 800 $ 00.

Hỏi tại số 68, phố hàng Trống, Hanoi, ăng từ 7 giờ đến 11 giờ, chiều từ 2 giờ đến 6 giờ. 5.742

Bán hoặc cho thuê ba cái nhà (Villas) ở Sầm-sơn, có đủ đồ đùng. Hỏi tại Phố Đồng-khánh, số 48. 6.050

Xe ô-tô (Automobiles)

MỘT DỊP TỐT

Vì thừa nên muốn bán bớt một cái ô-tô hiệu Peugeot 10 mã-lực, 5 chỗ ngồi, có đủ các đồ phụ. Ai muốn mua đến hỏi tại nhà báo. 5.899

Muốn bán xe ô-tô « Mathis » 10 mã-lực, 4 chỗ ngồi, còn tốt lắm. Hỏi tại: số 42, Đường Gia-long, cứ từ 17 giờ trở đi. 6.052

Đồ-đạc (Mobiliers)

Muốn bán các thứ đồ dùng trong nhà: đồ xứ cổ, đôn, chậu, tranh vẽ lối tàu, tủ gương, tủ khảm, gương soi, kèn hát, v. v. Giá rất rẻ. Hoặc bán cả lô, Hoặc bán từng thứ một.

6.055 Hỏi tại nhà báo.

MUỐN BÁN

Một bộ ghế mây bày Xa-long, một cái chảo, một cái thùng tắm, một cái máy thụt, một cái tủ, và nhiều đồ vặt.

Ai muốn mua xin cứ hỏi ông Lê-văn-Kỷ, ở Phố Bonnal, số nhà 117, ở tỉnh Haiphong. 6.057

Súng và chó săn (Chasse)

Muốn mua một khẩu súng săn « Verney Carron » calibre 20. Hỏi tại nhà-báo. 5.766

Muốn mua: (On achète)

Muốn mua tủ gương đựng quần-áo tủ kính đựng sách vở, bàn giấy. Giá rẻ. Hỏi tại nhà-báo. 5.891

Sách vở (Livres)

Muốn mua một pho tự-vị cũ « NOUVEAU LAROUSSE *Illustré*. Đủng 7 quyển một pho. Hỏi tại số 20, Phố Tiên-Tsin, Hanoi. 5.76

Muốn mua một « collection Đăng-cổ tùng-báo. » Ai muốn bán hỏi tại nhà báo. 5 899

BƯU-ĐIỆN TÂN LỆ 0 $ 60

Tiểu-thuyết TẤM LÒNG KIÊN-TRINH 0 $ 20

Bán tại LƯƠNG-BẢO, bijouterie 112, Changeurs, Hanoi. 6 054

Tìm người làm (Offres d'emplois)

CẦN DÙNG:

Thợ tiện máy -- Thợ nguội -- Thợ máy đèn. Phải có chứng-chỉ tốt.

Hỏi tại nhà máy Rượu Fontaine, đường Nghĩa-địa tây, Hanoi. 6.051

Lạc con (Mục này đăng không lấy tiền) *(Enfants égarés)*

Tên tôi là Nguyễn-Công-Tập, quán làng Bạch-cốc, huyện Vụ-bản, tỉnh Nam-định, ngụ-cư, ở phố Cồ-rồng thuộc làng Phương-trạch, phủ Kiến-xương, tỉnh Thái-bình. ở đó người ta thường gọi tôi là Lang Cao có một đứa con giai tên là Nguyễn-Công-Tặng mới 17 tuổi tự nó không bằng lòng nghe lời gia-giáo mà chốn đi tự ngày 28 tháng giêng ta, nó có biết 1 nghề nhỏ mọn (thợ cạo) mà người son son mặt giải, hai bên tả hữu (huyệt nhân-chung) nó có hai mụn ruồi, tôi vốn là người yếu đuối, tôi mới có 1 nó là con giai nếu nó đi một ngày tôi thêm bệnh một ngày.

Vậy ông bà nào biết nó ở đâu cho tôi biết, tôi xin hậu tạ và tôi xin nhận tiền phí-tổn. Nay phi-cáo.

6.053 Nguyễn-Công-Tập

Lặt vặt (Divers)

Muốn đổi các thứ tem Đông-pháp lấy tem các nước. Ai có hỏi tại bản-quán 5.807

KÝ TÊN KHÔNG RÕ

Bản-quán xin các ngài mua báo khi có việc gì viết thơ đòi hỏi bản-quán, thì cho biết cái số in ở tờ giấy gói báo, hoặc là gửi cho bản-quán cái giấy quấn ấy, để cho người làm dễ tìm kiếm. Kẻo các ngài thường hay ký tên văn tắt, hoặc thảo quá, không sao đọc được, thành ra nhiều khi bản-quán không biết ai mà trả lời.

MỚI TÁI BẢN

QUỐC-VĂN GIÁO KHOA THƯ

LỚP ĐỒNG-ẤU

Giá bán 0 $ 10

Bán buôn và bán lẻ xin viết thơ cho

M. BÙI-XUÂN-THÀNH

Quản-lý nhà in Trung-Bắc tân-văn. 61-63, Phố hàng Bông. -- Hanoi

Số 72

TÂY-DU

NGUYỄN-ĐỖ-MỤC dịch thuật

Tam tạng nói:

— Tướng-mạo đẹp xấu là tự trời sinh ra, ngươi bảo người ta thu xếp làm sao cho được!

Tôn-hành-giả nói:

—Sao lại không thu xếp được! Cái mõm dài ngoẳng kia, ngươi quặp xuống trước ngực; còn hai cái tai quạt vả kia thì ngươi cho quặt về phía sau lưng, chớ để ve-vẩy, thế tức là thu-xếp chớ chi.

Chư-bát-giới nghe nói, liền quặp mõm xuống và khép hai tai lại, chắp tay đứng hầu ở bên cạnh *Tam-tạng*. *Tôn-hành giả* thì xếp đồ hành-lý, lại dắt ngựa đem để một nơi. Ông cụ già gọi người nhà pha trà và dọn cơm chay, mời ba thầy trò *Tam-tạng* ra ngồi chơi ở chỗ mát.

Tam-tạng hỏi ông cụ già rằng:

— Dám thưa cụ! Chẳng hay cụ về họ gì?

Ông cụ già nói:

— Tôi họ *Vương*.

Tam tạng lại hỏi:

— Cụ được mấy lệnh-lang?

Ông cụ già nói:

— Tôi được hai đứa con và ba đứa cháu.

Tam tạng lại hỏi:

— Năm nay cụ bao nhiêu tuổi?

Ông cụ già nói:

— Năm nay tôi sáu mươi mốt.

Tôn-hành-giả nói:

— Thế là năm nay cụ vừa hết một hoa-giáp (1).

Tam tạng lại hỏi ông cụ già rằng:

— Lúc nẫy cụ nói đi sang *Tây-phương*, khó lòng mà cầu được kinh là vì thế nào?

Ông cụ già nói:

— Việc cầu kinh không khó, chỉ khó về việc đi đường. Từ chỗ tôi ở đây đi sang *Tây-phương* cách độ ba mươi dặm có một ngọn núi cao, tên gọi *Hoàng-phong sơn*. Trên ngọn núi ấy rất nhiều yêu-quái, cho nên khó đi. Nhưng cứ như lời vị tiểu-hòa-thượng (trỏ *Tôn-hành-giả*) đây vừa nói thì trong tay đã có pháp-thuật cao-cường, tất có thể đi qua được.

Trong khi đang nói chuyện thì con trai ông cụ già dọn cơm chay ra bàn ăn, rồi chạy lại mời ba thầy trò *Tam-tạng*. *Tam tạng* còn đang chắp tay đọc kinh trước khi thụ-trai, không ngờ *Chư bát-giới* đã ăn hết một bát rồi. Bấy giờ *Tam tạng* đọc kinh chưa xong, mà *Chư-bát-giới* lại ăn luôn ba bát nữa.

Tôn-hành giả nói:

— Loài ăn cám này thật chẳng khác gì một thằng quỉ đói.

Ông cụ già thấy *Chư-bát-giới* ăn mau như thế, sợ *Tam-tạng* ăn không đủ, mới gọi người-nhà lấy thêm cơm. *Chư bát-giới* thật là một người bụng to ăn khỏe, cứ cắm cổ ăn luôn mười mấy bát cơm mà không hề ngẩng đầu lên.

Ông cụ già nói:

— Trong khi vội-vàng, không kịp sửa-soạn *gia hào*(1), xin các ngài xơi cơm tạm.

Tam-tạng cùng *Tôn-hành giả* đều nói:

— Được!

Chư bát giới nói:

— Ông cụ già kia nói cái gì thế? Nào ai bói-toán gì đâu mà bảo rằng *ngũ-hỏa* và *lục-hỏa*! Nhà có còn cơm cho thêm ra đây.

Chư-bát-giới ngồi ăn một hồi, thành ra bao nhiêu xuất cơm ở trong nhà ấy, một mình ăn hết nhẵn-nhụi, mà còn kêu rằng mới được đỡ đói, chứ chưa thực no. *Chư bát-giới* ăn xong, bảo người nhà dọn-dẹp, ngả tìm phản ở phía dưới cửa, nằm ngủ ngay một giấc.

Mờ sáng hôm sau, ba thầy trò *Tam-tạng* từ tạ ông cụ già họ *Vương* rồi ra đi. Đi độ nửa ngày, đến một giải núi cao, trông rất nguy hiểm. Bỗng có một trận cuồng-phong nổi lên, *Tam-tạng* ngồi trên mình ngựa, rùng mình chế sợ.

Tam-tạng ngảnh lại bảo *Tôn-hành-giả* rằng:

— Đồ-đệ ơi! Đã thấy nổi gió rồi đây!

Tôn-hành-giả nói:

— Nổi gió thì nổi, không can chi mà sợ, để tôi thử bắt gió mà nghe xem nó là gió gì.

Chư bát-giới cười mà bảo rằng:

— Sư-huynh nói lạ! Ai bắt được gió mà nghe!

Tôn-hành-giả nói:

— Hiền-đệ không rõ, *Lão-tôn* này có phép bắt gió được.

Tôn-hành giả lắng nghe một chút, thấy có mùi tanh, liền nói:

— Quả-nhiên trận gió này không phải gió thường. Phi có hổ báo thì tất có yêu-quái.

Nói chưa dứt lời thì bỗng thấy ở phía chân núi có một con mãnh-hổ, thảo thế vần-vèo, cắp đuôi chạy đến. *Tam-tạng* hoảng-hốt kinh sợ, tự trên mình ngựa ngã lăn xuống đất, nằm nép ở bên bờ đường.

Chư bát-giới bỏ đồ hành-lý xuống đấy, tay giơ cái vồ-cào mà quát to lên rằng:

— Loài quái-vật này, mày định chạy đi đâu!

Nói xong, tức thì bổ mạnh vào đầu con mãnh-hổ. Con mãnh hổ đứng thẳng ngay dậy, lột bộ da ngoài ra vào trước ngựa, rồi hiện xuất nguyên-hình mà quát to lên rằng:

— Ta là bộ-hạ *Hoàng phong đại-vương*, vẫn gọi *Hổ-tiên phong* đây! Ta vâng mệnh đại-vương đi bắt mấy người về để làm thịt nhắm rượu. Bọn ngươi là hòa-thượng ở đâu đến đây, mà dám giơ đồ binh-khí chống ta đối-địch.

Chư-bát-giới mắng rằng:

—Loài quái vật kia! Ngươi phải biết rằng chúng ta đây không phải tầm-thường như mọi khách qua đường đâu! Chúng ta tự bên *Đường* sang đây, vâng mệnh vua *Đường* đi sang *Thiên trúc* cầu kinh. Ngươi nên tránh ra một bên, nhường lối cho chúng ta đi, chớ làm cho sư-phụ ta phải khiếp sợ, mà ngươi khó toàn được tính-mệnh.

Loài yêu-quái ấy không đợi cho nói hết lời, liền giơ tay tát vào mặt *Chư-bát giới* một cái, rồi quay đầu chạy. *Chư-bát-giới* dắo bước đuổi theo. Khi đuổi đến bên sườn núi, loài yêu quái ấy thò tay vào trong đống đá vụn, lấy ra hai cái rìu đồng, rồi quay lại đánh *Chư bát giới*. Hai bên cùng nhau giao-chiến ở bên sườn núi.

Tôn-hành giả đỡ *Tam-tạng* dậy mà bảo rằng:

— Sư-phụ chớ sợ! Loài yêu-quái nó đã bỏ chạy rồi. Bây giờ *Chư bát giới* đang đuổi theo đánh nó, để tôi đi giúp *Chư-bát-giới* một tay.

Tam-tạng ngồi dậy, người run đây-đẩy, lẩm-nhẩm tụng-niệm bài *Ba-tâm-kinh*. *Tôn-hành giả* tay cầm cái gậy sắt, xăm-xăm chạy theo mà quát to lên rằng:

— Bắt cho được nó mới nghe!

Chư-bát-giới thấy vậy, lại càng thêm hăng-hái. Loài yêu quái biết sức không địch nổi, vội-vàng bỏ chạy. *Tôn-hành-giả* cùng *Chư-bát giới* cố sức đuổi theo. Loài yêu-quái lúng-cuống không biết làm thế nào, mới dùng kế « *Kim thiền thoát xác* » để chạy cho thoát thân.

Loài yêu-quái lại gỡ cái lốt hổ ra, khoác vào đống đá, trông rõ là là một con mãnh-hổ, rồi hóa phép thành một trận cuồng-phong mà lại theo lối cũ trở về sơn-động. Khi về qua chỗ *Tam tạng* ngồi, thấy *Tam-tạng* đang lẩm-nhẩm đọc kinh, loài yêu quái ấy tức thì cắp lấy *Tam-tạng* rồi, cưỡi gió đem về. (Còn nữa)

1. Có 60 năm thì gọi là một *hoa-giáp*. Thí-dụ như tuổi *giáp tý*, cách 60 năm lại gặp năm *giáp-tý*.

1. *Gia hào* nghĩa là món ăn tốt.

ĐỒNG-HỒ
đeo tay bọc vàng
Máy mỏ-neo, 15 chân-kính
...
Giá .... 11$50
Bán tại hiệu:
A. PERROUD (Nhà xanh)
39, Phố Paul Bert, — HANOI
3011

Cải-lương Hí-viện

Rạp hát mới
42, Phố Hàng Bạc, Hanoi

Tối thứ ba 15 Mars 1927

Thu nửa tiền
TRẬN CƯỜI
KHÔN TRẺ BẼ GIÀ
Chèo cải-lương
Thầy đồ mắc mẹo gái non.
Nực cười anh quán lấy con vợ tồi.
Các vai trò toàn đào kép đích đáng cả.

Tối thứ tư 16 Mars 1927

NGU SI HƯỞNG THÁI BÌNH

Sự tích một anh chàng xấu vì tàn tật mà được hưởng thọ quan sang, lại lấy được vợ đẹp, có ba vai đào ra trò tinh tự rất éo le.

Tối thứ năm 17 Mars 1927

NÊN KHÉP CỬA PHÒNG THU
Chèo cải-lương

Của một viên tài-tử mới soạn, diễn lần thứ nhất.

Tích hát này thật cảm hóa cho nhân luân đáng làm gương cho nữ-giới, câu văn giản dị, điệu hát êm đềm; vậy có nhời cầm thỉnh liệt quí chư tôn hạ cố đến mua vui và bình-phẩm giúp cho.

CHAUFFEUR Ô-TÔ!!

Cần một người chauffeur thật rồi và cẩn thận biết chữa cả máy nữa. — Phải có bằng độ 5 năm rồi mới được.

Lại hỏi M. H. Ellendt ở Rue de Colomb, số 51, Hanoi rừ 5 h. đến 7 giờ chiều.

Mấy điều khuyên về cách đề-phòng bệnh đau mắt

Quan Bác-Sỹ CASAUX, hiện bây giờ làm giám-đốc Nhà thương chữa mắt ở Hanoi khi có đại hội đồng bàn về các chứng bệnh xứ nóng tại Saigon năm 1913, đã nói rằng xứ Đông-dương là một xứ nhiều người lòa thứ nhất.

Quan Bác-Sỹ ấy lại nói rằng phần nhiều những mục-tật ấy cũng chỉ tại các chứng đau mắt thường mà sinh ra, nếu sớm biết chữa thì không đến nỗi nào.

Mà bệnh đau mắt lại là một bệnh người Annam mắc phải không biết bao nhiêu mà kể.

Vì thế cho nên phải tìm phương ngăn-ngừa bệnh ấy, và khi mới đỏ mắt, còn nhử mắt, đã phải chữa ngay; phải có một thứ thuốc đau mắt rất kiến hiệu là vì lẽ ấy.

Bản hiệu đã đến tận quan danh sư, mới nói đến trên kia xin một cái đơn để chế ra một vị thuốc đã rẻ tiền mà lại kiến hiệu mà ra vào mắt không đau. Thuốc chế theo đơn ấy chính là thuốc:

COLLYRE JAUNE
selon formule du Docteur CASAUX
Hiệu bào chế CHASSAGNE
Lafon và Lacaze
... bào-chế đệ nhất hạng tại Đại-học-đường Paris, kỹ-nghiệp
... Rue Paul-Bert, Hanoi

NHÂN DỊP BẠC CAO
Không đâu có hàng rẻ bằng

Hiệu tôi vừa mới nhận được ở bên Tây gửi sang những món hàng sau này: *Giày gai tây để khiêu vũ*, cũng là các thứ *Bao gạo Bạc XANH, Bạc Tím*, bao cũ, bao mới, đủ cả. Hiệu tôi lại có bán các thứ *Nước Hoa, Sáp Thơm* và *Bút Máy* hiệu «EUAC». Nhân dịp giá tiền bạc tây cao, cho nên tôi mua được những thứ hàng trên này rẻ lắm. So giá bây giờ với mấy tháng trước, thì mỗi đồng bạc ... vậy hơi giá được bao nhiêu tôi xin hiến các quí-khách hết cả. Quí-khách chiếu-cố đến mua hàng ở bản hiệu sẽ biết cho là sự thực, nhưng xin mua ngay, kẻo hết dịp này chính là cái buổi mà những món hàng trên này bán chạy lắm. Kính cáo.

ĐỨC LONG, 90, Rue des Pavillons Noirs
(số 90, Phố Hàng Mã-Mây, Hanoi)

SAN-NHIEN-ĐAI

Tối thứ ba 15 Mars 1927
Chèo kim
NỮ-QUẢN-TỬ
Mưu ai đổi lý thay đào.
Thuyền quyên đố biết xe vào cho ai.

Tối thứ tư 16 Mars 1927
THÁC CHIẾM PHƯỢNG HOANG
(Sự tích Cao-Tân kén rể)
Cũng là phận rủi duyên may.
Kẻ mừng được vợ người cay mất tiền.
Rất vui rất buồn cười.
3004

PHÒNG GIẤY ÔNG JEAN KERATRY
Quản-lý văn-khế
Phố hàng Bông thợ Nhuộm, số 22
HANOI

Tự ý bán đấu giá

tại phòng giấy ông de Kératry Quản-lý văn-khế ở Hanoi, phố hàng Bông thợ Nhuộm, số 22.

Ngày thứ sáu, 8 Avril 1927 hồi 9 giờ sáng

18 gian nhà ở Hanoi, phố hàng Đẫy (Rue Duvillier) và con đường sắp mở ở bên cạnh diện-tích từ 100 đến 330 thước vuông tây.

Định giá từ **3.000$00** đến **4.500$00**

16 lô đất cũng ở chỗ ấy, diện-tích từ 120 đến 281 thước vuông tây.

Định giá từ **360** đến **1.124 $**

Một cái nhà tại Hanoi, phố Félix Faure, số 2 ở vào góc phố ấy và phố Henri d'Orléans, đất diện-tích 426 thước vuông tây, ghi vào sổ địa-đồ số 452P thiên chữ Q. Đặt giá **8000$00**

Một khu đất, diện-tích độ 203 thước vuông tây ở Hanoi, phố Félix Faure, số 2, ghi vào sổ địa-đồ số 452 P thiên chữ Q.
Đặt giá........ **1624$00**

Một cái nhà tại Hanoi ở vào góc hai phố Henri d'Orléans và Bourret, đất diện-tích 677 thước vuông tây, ghi vào sổ địa-đồ số 1103 thiên chữ C.
Đặt giá..... **16.000$.**

Một khu đất diện-tích 117 thước vuông tây ở Hanoi phố Henri d'Orléans, ghi vào sổ địa-đồ số 455 thiên chữ Q.
Đặt giá......... **720 $.**

Xem bản đồ và đông tây tứ chí ở yết-thị.

Muốn hỏi gì lại phòng giấy ông de Kératry ở Hanoi, phố hàng Bông thợ Nhuộm, số 22 ở đấy có để quyền điều-lệ.
6042

Khóa máy nước. — Đến thứ năm 17 và thứ sáu 18 mars này các máy nước trong thành phố đều đóng cả để rửa ống máng.

Đám Nghề rước. — Cuối-nhật mới rồi đám Nghề rước đi đông các phố rất trọng-thể, con-sông đò-tử có phần đông hơn năm ngoái và người đi xem cũng náo nhiệt hơn mọi năm. Đám rước đi qua phố nào cũng có người bái vọng, chỉ dùng-dằng đi chậm là mấy kiệu thờ chư vị, còn đằng sau đám rước là dân làng Vẽn đi đứng rất nghiêm-chỉnh. Năm nay đã bỏ hẳn được hát-âm tấu và múa sư-tử, thì lại phải có nhiều thanh-đồng quá.

Rước đi qua các phố từ hồi 14 giờ đến 15 giờ mới giải tán. Lúc bấy giờ người đi xem tụ họp ở phố Metz đông không biết chừng nào và có xảy ra trận ẩu-đả suýt thành kịch-liệt. Nghe đâu hồi kéo càng là hạng người khá, chỉ vì đâu một chuyện ganh khí tồn con mà ra.

Kỷ niệm Tôn Trung-Sơn. — Ngày thứ bảy trước các hiệu khách, từ lớn chí nhỏ, đều đóng cửa hết. Vì là ngày giỗ ông Tôn Trung-Sơn tức là Tôn-văn. Hôm ấy chỉ ở đền Hội-quán mới kéo cờ và trương đăng kết hoa, ngoài dân buổi sang thiết đại lễ có để mặt các giới đến chiêm bái rất thành kính.

Thuốc lào lậu. — Đỗ-thị-Lê 32 tuổi, vô nghề nghiệp, vô gia cư, bị bắt được mang 15 bánh thuốc lào lậu tại miệt sân phải tống giam để xét.

Việc cháy thuyền dầu. — Việc chiếc thuyền chở dầu cháy ở gần cầu xe hỏa bữa nọ thì về sau quan trên có nghi cho một thầy linh Thương-chính là Trần-văn-Lan và ý làm cháy nên thầy Lan phải bắt giam mất mấy ngày để xét. Hôm đem việc ấy ra tòa án trừng-trị Haiphong để xử thì lại có một thầy mật-thám ra công-nhận; thầy nói rằng vì nghi cho thuyền ấy chở hàng lậu nên đánh diêm soi chẳng may mà thành tai nạn. Vì thế mà thầy linh thương-chính được tha ngay lập tức và hoãn việc ấy để xét lại.

Một sự vô ý để chết mất một mạng trẻ con, một người chủ thuyền bị bỏng nặng và thầy linh thương-chính phải bắt oan, nghĩ cũng đáng phàn nàn thay!

Vì sao mà chết? — Trưa hôm kia người ta thấy cái xác một đứa bé nằm ở ngõ cạnh nhà Hội-quán. Xét ra thì là xác đứa bé con mẹ vá ở nhà số 105, phố Khách. Người cha vì mẹ đứa bé nghèo quá, không nuôi được con phải nhờ một người bà con nuôi cho, hôm ấy đưa bé lại thăm mẹ, định xin cái gì để ăn; chẳng may mẹ đi vắng, chủ nhà thấy nó lại quấy rầy, liền trói chân nó vào cột nhà ít lâu, rồi sau không biết thế nào, lại đến nỗi xảy ra cái án mạng như thế.

Hiện xác đứa bé đã cho đem mổ xem vì sao mà chết.

NAM-ĐỊNH

Một nhà công-nghệ được thưởng Long bội-tinh. — M. Vũ-ngọc-Bích, là nghị-viên hạt Trực-ninh vừa được thưởng Ngũ hạng Long bội-tinh (Chevalier de l'ordre du Dragon d'Annam) ông Bích được thưởng đây không phải vì làm nghị-viên, nhưng vì cái công-nghệ làm ren ông mở tại Trung lao (Nam-định) và Thái-hà-ấp (Hanoi). Mấy lần quan Thống-sứ trước đi kinh-lược tỉnh Nam-định về xét việc cải-lương hương-chính thấy cái công nghệ ren của ông mở mang to tát đã lấy làm ngợi khen lắm, vì xưa nay nghề làm *đăng-ten* ở trong xứ mà mở thành xưởng to thì nay mới có xưởng Trung-lao và Thái-hà-ấp là một.

Cuộc đá bóng. — Đến ngày 20 mars 1927 hồi 14 giờ 30 tại trường máy bay sẽ có cuộc đá bóng của hội Thể-dục Nam-định tranh đấu với Kiến-hương ở Thanh-hóa.

ĐÁP-CẦU

Thưởng hàm. — Bản báo tiếp được bài sau này: Kỳ xuân thủ đám ăn vừa rồi, xem các báo về tỉnh Bắc ninh, thấy có tên ông Vũ-đình-Đính là một nhà buôn gỗ có tiếng và lại là đại lý cho một hiệu tây ở Đáp-cầu, được thưởng hàm «cửu phẩm bá hộ» vậy xin có lời mừng ông.

T. lai cảo

• Agents d'Annonces en Europe :
L. MAYENCE & Cie
DAVIGNON, BOURDET & Cie, Succrs
9, Rue Tronchet, PARIS
19, 21, 23, Ludgate Hill, LONDRES

VIỆC TRUNG-KỲ

HUẾ

Một vài tin về lễ tế Giao. — Y như lời bản báo đã đăng trước, thì nay đã nhất định tây ngày 15 tháng 2 ta, tức là ngày 18 mars 1927, ở Kinh sẽ cử hành lễ tế Giao, do quan Phụ-chánh thân thần phụng sang Khâm-mạng hành lễ tại Viên-đàn. Lễ cử-hành vào hồi hai giờ 40 phút đêm hôm rằm tháng hai ta.

Kỳ Giao trước, có Hoàng-thượng giá ngự hành lễ, thì hương-án bái-hạ của các dân xã nhiều lắm, kỳ này quan Thân-thần cung-đại hành-lễ, thì chỉ đặt có 4 cái hương-án ở 4 cửa thành trên Giao-đàn mà thôi.

Còn mấy đạo quân và đội kinh-tượng đi chầu ngự-giá, kỳ này cũng không có; quan tuần-thần đi bằng ô tô, có 6 người linh kỵ mã đi theo hầu. Trước ngày cử hành nhật hai ngày tức là ngày 13 và ngày 14, ở đàn Nam-giao có diễn tập mọi lễ nghi, các văn vũ quan-viên dự sự, đều diễn tập cả.

Măng-đa của ai? — *Bản-quán* nhận được một cái măng-đa mua ở nhà Bưu-điện Huế ngày mồng chín tháng ba tây này, bạc 3$00 của vị nào gửi trả tiền bản-quán, nhưng trong thư không biên rõ là của ai. Vậy ngài nào gửi cái măng-đa ấy, xin kíp viết thư ra cho bản-quán biết quí tính phương danh, để tiện việc ghi vào sổ sách. Xin nhớ biên luôn số cái số măng-đa ấy một thể, để tiện việc kiểm-soát.

Lễ kỷ niệm ông Harmand. Hồi 4 giờ chiều hôm 14 mars tại trước của tòa sứ Thừa thiên đã làm lễ đặt cái biển kỷ niệm bác sĩ Jules Harmand là nhà du thuyết và cai điều ước năm 1883 của hai nước Pháp Việt, M. Morze là công sứ Thừa thiên có nói qua về lịch sử và công nghiệp của ông Harmand là một nhà thông thái, một nhà mạo hiểm tìm đất và một nhà du thuyết quan Khâm sứ Friès cùng quan phụ chánh thân thần và các quan thượng thư đến dự lễ ấy.

Xuân thủ đám ăn. — Những viên văn võ ăn quan có tên sau này, đều được ghi tên vào sổ thăng thưởng năm 1927 này:

I. — Kỳ thăng hàm chánh nhị (2-1)
M. Ưng-Bàng, tham-tri bộ Binh.

II. — Kỳ thăng hàm tùng nhị (2 2)
MM. Ng-đình-Tiến, tham tri bộ công; Phan-Quang, tham-tri bộ hộ; Tôn-thất Quang, tuần-vũ Bình-thuận; Ưng-Bàng, thị-lang bộ công; Hồ-đắc-cự, bố-chánh Bình-định.

III. — Kỳ thăng hàm chánh tam (3-1).
MM. Ưng-Bính, thị-lang bộ học; Ng-Đôn, bố-chánh Nghệ an; Ng duy-Phiên, thị-lang bộ lại; Phạm-ba-Phổ, thị-lang bộ binh.

IV. — Kỳ thăng hàm tùng tam (3.2).
MM. Trương-như-Đính, nội-lý Nội-vụ; [illegible], ta-lý bộ học; Ng-hữu-Lư, ta-lý bộ hình; Ng-Cẩn, án sát Hà-tĩnh; Hà-thúc-Tuân, án-sát Quảng-nam; Ng-khắc-Niêm, án-sát Nghệ-an; Ng-khoa-Kỳ, quản-đạo Phan rang; Tôn-thất-Lâm, án-sát Thanh-hóa; Hoàng-Kiên, Phó-sứ Tòa-lang; Ng-Hy, án-sát Phú-yên; Trương-triệu Biên, tạo-trang bộ lễ; Lê-tấn-Phùng, viên-ngoại Cơ-mật; Lê-trọng-Phiên, Biện-lý Cơ-học-viện.

V. — Kỳ thăng hàm chánh tứ (4 1)
MM. Ng-Paien, Thừa-thiên, phủ Phú-thừa; Võ-Hoành, Án-sát Bình định; Ng-Kỳ Án-sát Quảng-bình; Cường-Trực, Phó-sứ Tòa-tầng; Ng-sao Tiêu, tham-tri Nội-sao; Lê-xuân-Mai, tri-phủ [illegible] (Hà-tĩnh); Đinh văn Cấp, tri-phủ Hoài-nhơn (Bình định); Hà-thúc-Huyên, án-sát Bình-thuận; Hà-xuân-Hai, viên-ngoại bộ học.

VI. — Kỳ thăng hàm tùng tứ (4-2).
MM. Hồ-đắc-Ứng, quản-đạo đạo Dalat; Phạm-hữu-Văn, tri-phủ Hưng-nguyên (Nghệ-an).

VII. — Kỳ thăng hàm chánh nhị (Võ giai)
M. Tôn-thất-Thị, chưởng-vệ vệ Tả-tam.

VIII. — Kỳ thăng hàm tùng nhị (Võ-giai).
MM. Trương-ngọc-Toản, lãnh-binh Bình-định; Võ-đăng-Bôn, lãnh-binh Nghệ-an; Đoàn-văn-Giao, lãnh-binh Thừa-thiên.

IX. — Kỳ thăng hàm chánh tam (Võ-giai).
MM. Trần hữu-Tuệ, lãnh-binh Thanh-hóa; Ng-đức-Đồng, lãnh-binh Hội-lăng; Lê-Bính, phó lãnh-binh Quảng-trị.

X. — Kỳ thăng hàm tùng tam.
MM. Ng-nhược-Hàn, phó lãnh-binh Phú-yên; Phạm-Quý, phó lãnh-binh Bình-thuận; Hoàng Hạ, phó lãnh-binh Hà-tĩnh.

Nhà «Trung-Hoa học hiệu». — Nhà «Trung-Hoa học-hiệu», của các Hoa-kiều, ở phố Gia-hội, hiện nay đã làm xong, trông có vẻ nguy nga tráng lệ lắm, nghiễm nhiên ra một chốn học đường lên lao. Ấy cái lòng nhiệt thành công ích của người Tàu thực đáng kính phục lắm.

THANH HOA

Ô tô đổ xuống ruộng. — Vừa rồi chiếc ô-tô vận-tải số A. 1157, của M. Nguyễn-văn-Sinh đi đường Phong-y — Thanh-hóa, khi đi tới km 21 thì vấp phải tảng đá lớn, xe đâm nhào xuống ruộng, bốn bánh chổng ngược lên; trong xe có hai chục hành khách đều ngã bị thương; một con bé tên là Nguyễn-thị-Huê, 7 tuổi, bị ngã cắm sâu xuống ruộng bùn, khi moi lên thì đã tắt nghỉ tội nghiệp.

Tại hiệu CHARMEUSE

PHỐ LIÊN-TRÌ, số 43, HÀ-NỘI
(Cuối đường hàng Kèn, bên tay phải, sau Hội-chợ)

Mới đến: Satin may áo, Nhung làm mũi giầy đàn-bà, bí-tất hảo-hạng, mùi xoa các thứ rất đẹp, v. v.

Trong dịp tết này, có giảm giá đi 15°/。, về tất cả các thứ hàng mới.

NHÀ BÁ-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS
54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Muốn chữa khỏi các bệnh ở đường tiểu-tiện thì nên dùng thuốc:

ABLENNOL

là thứ thuốc chữa bệnh lậu rất thần hiệu.
Chế toàn bằng chất: Santalol
chất: Salol
và chất: Urotormine
Giá 1$80 một hộp

Le PARFUM des HUMANITÉS

(SỬ-KÝ THANH-HOA)
Soạn-giả: E. VAYRAC
Dịch-giả: NGUYỄN-VĂN-VĨNH

Văn chữ Tây và chữ Quốc-ngữ đối nhau, giá mỗi quyển.... 2$00
Chữ Tây riêng hoặc chữ Quốc-ngữ riêng, giá mỗi quyển 1.00
Ở các tỉnh, xin đính thêm tiền cước gửi Recommandé: 0$30 thành 2$30 và 0$20 thành 1$20
BÁN TẠI BẢN-QUÁN

SIÊU-HOA

HỌA KÍNH CÔNG TY
TÉLÉPHONE: 598

Nhân dịp bản-hiệu chúng tôi đã giọn sang phố hàng Xe Điếu, số nhà 50, chúng tôi xin tính giá rất hạ trong một tháng kể từ 1er chp tới 30 tháng giêng tây này để gọi chút thịnh-tình đối với các quý-khách.

Vậy xin mời các quý-khách tạm dời gót ngọc lại xem, mới biết cho chúng tôi chỉ chuyên nghề chế tạo các thứ kính vẽ: «nhận-vật, sơn thủy» trông rất ngoạn-mục, gương soi, kính giấy kính mỏng, gương cũ mạ lại, và khung ảnh gỗ hoa đủ các kiểu chúng tôi lấy làm hân-hạnh vô cùng.

Siêu-Hoa, công-ty
Kính cáo.
3070

LỆ MUA BÁO

Xin nhắc lại để các ngài [illegible] biết rằng [illegible] mua báo thì phải trả trước. Vậy các liệt-quí [illegible] nào mua thì gửi tiền theo. [illegible] không có tiền gửi theo giấy mua thì bản-quán không trả lời. Mua báo thì tính từ [illegible]

HIỆU KIM HOÀN 玉成
NGỌC-THÀNH
161, Rue des Changeurs, Hanoi
Đủ các thứ đồ vàng bạc.
Đồi hàng theo lối tỉnh-hóa giao-ngân.

Dépuratif Ribal

Thuốc lọc máu tẩy huyết và tiêu độc

Thuốc này rất hiệu, rất có tiếng, sinh ra một thứ thuốc rất hay trị bệnh ngoài da rất...

Giá tiền: **1$30**

Pommade Ribal

Làm cho đỡ đau, trừ trùng độc, làm cho lên da, dùng để trị các bệnh lở, và các bệnh ngoài da. Thuốc ấy dùng phụ vào với thuốc Dépuratif Ribal.

Giá tiền: **0$80**
BÁN TẠI HIỆU BÀO-CHẾ
L. BLANC
61 phố Paul-Bert, Hanoi

Rượu bồ-đào:

TONIQUE TONKINOIS
Có tờ chứng-chỉ ban khen của HOÀNG-THƯỢNG

Theo hình tự-nhiên in ra đây, chứ không như có mấy thứ thuốc vẽ những hình lạ, làm trò-cười cho trẻ-con và người có trí khôn thì không ai có thể tin được!

Xin xem kỹ ... kẻo nhầm to!!!

Các thứ rượu nho càng ngày càng thấy nhiều mãi ra, nhưng xét ra thì chỉ có thứ «*Tonique Tonkinois*» là có giá-trị hơn cả vì rượu ấy bao giờ làm cũng rất là cẩn-thận, đã từng được sắc chỉ của quốc-vương Đại-nam và Ai-lao ban khen.

Vậy như thế, thì các ngài cũng chỉ nên dùng thứ rượu ấy và nên nhớ kỹ lấy cái dấu hiệu của thứ rượu ấy.

Rượu này đã kê-cứu theo thủy-thổ và tính-chất người phương Đông mà chế ra, cho nên người bản-xứ già, trẻ, đều dùng được cả! Xưa nay chưa có ai đã dùng mà chê được! *Giá bán rất rẻ: 2$25 một chai lớn; từ sáu chai giở lên sẽ trừ hoa-hồng, tùy theo nhiều ít.*

Bản-hiệu không cần phải vẽ những hình kì-dị làm lạ mắt thiên-hạ và trò chơi cho trẻ-con, lại kể những truyện khó tin, người có kiến-thức chẳng ai tin được. Đã vậy giá bán lại đắt quá, mà vị-tất có được công-hiệu cho tính-chất người bản-xứ.

Bào-chế MONTÈS
54, Phố Tràng-tiền, 54
HANOI

Xin xem kỹ các cáo-bạch của bản-hiệu ở trang thứ tư tờ báo này.

RECETTE AUXILIAIRE HANOI B.

Sở Bưu điện phố hàng Bồ Hanoi

Hòm bỏ thơ của sở giây thép phố hàng bồ mỗi ngày 7 chuyến lấy thơ. Những thơ ta bỏ vào hộp ấy sẽ được đi rất nhanh chóng.

Ở đây có bán cả các thứ tem, giấy tín chỉ, nhận thơ recommandée, bán và phát ngân Mandat Tây và Mandat Đông-pháp.

Các ngài có cần nói điều gì xin cứ đến đấy lúc nào cũng có người chực tiếp.

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường

Dù các ngài đau dạ dày đến thế nào mặc lòng, hễ dùng:

Thuốc bột Saint André

thì sẽ thấy kiến hiệu tức thì.

Các sự đau đớn đã tiêu tán đi, các ngài lại được khỏe mạnh như thường.

Thuốc bột Saint André

lại chữa các bệnh như là: Đau tỳ vị, bệnh dãy, bệnh ợ chua, vân vân...

Giá bán: 0$85 một lọ

Bán tại hiệu Bào-chế

CHASSAGNE

59, Rue Paul Bert, Hanoi

3002

Nhà Bán-đồ « TÂM-TÂM » Hà-nội, ở phố hàng Trống. Chủ-nhật, thứ năm các cũng có bán từ tám giờ sáng.

SÁCH MỚI XUẤT BẢN

LA COMPOSITION FRANÇAISE

aux examens franco-annamites

của M. L. HOULLIER

Giáo sư trường Bảo hộ soạn riêng cho học trò Việt-Nam

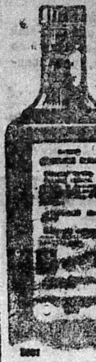
Bán tại nhà in bản-quán

Giá mỗi quyển. . . . 0$30

Tiền cước mỗi quyển . 0 , 12

Ai ở xa xin viết thư về cho ông Bùi-xuân-Thanh

61 — 63, Rue du Colon — Hanoi

Nhà Ba-chuông

TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS

54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Thay huyết xấu. Trị bệnh mất máu, khi huyết suy yếu, thân thể mỏi mệt gầy còm, hay ít kém huyết sinh ra ráo phổi, làm cho hay ho mệt.

ẤY LÀ:

THUỐC NƯỚC & BỔ HUYẾT MÁU BÒ 1$40

3001

Bệnh hen ESPIC

Dùng thuốc xét và thuốc bột thì chóng đỡ và chóng khỏi. 2$25 một hộp. Bán tại tất cả các hàng Bào-chế và tại phố St-Lazare, số 20, Paris. Nên nhận chữ ký J. ESPIC ở trên điếu thuốc.

RƯỢU BẠT-HÀ GET

PIPPERMINT GET

rượu này uống đã mát mẻ và mát khan tiếng.

Hoa Đào Trước gió

(NẠN-TRUNG TÌNH NỮ-LANG)

(Nghĩa-hiệp tiểu-thuyết)

Sách dày non 300 trang. Giá bán 0$65 Cước phí 0$20. Mua buôn trừ 15 phân. Thư và Mandat xin gởi cho:

M. BÙI-XUÂN-HỌC

Trung-Bắc Tân-Văn, Hanoi.

Các ngài chớ nên quên rằng mùa đông năm ngoái thuốc ho

Sirop Nofal

đã chữa khỏi biết bao nhiêu người về các bệnh như là:

Cảm, đau cuống phổi, ho gió, ho rát cổ, vân vân...

Thứ thuốc này hay, nên bán mạnh lắm.

Chai lớn giá: 0$90

Bán tại hiệu Bào-chế

CHASSAGNE

59, Rue Paul Bert, Hanoi

3002

NHÀ BA-CHUÔNG

Tức là hiệu Bào-chế MONTÈS

54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Những người xanh bủng, huyết kém, nhất là con gái, những người đau mới khỏi, những người bị ngã nước mới khỏi nên dùng thuốc:

Peptonate de fer MONTÈS

Trước mỗi bữa cơm chính uống mấy dọt.

Giá tiền 0$90

Trung Bắc kỳ Lâm-sản Công-ty

(Rừng Bảo-đài, Rừng Phố-cứ Rừng Hạ-cương)

Chính sở tại Hanoi, 63, Phố hàng Bông

Điện-thoại số 150

CỦI, THAN,

GỖ LIM XANH HẠ-CƯƠNG, tốt có tiếng, cả cây từ 7 tấc trở lên để làm cột nhà.

RỪNG, NỨA và các thứ lâm sản nước Nam.

Có xưởng tại Đáp-cầu, Yên-viên, Nhật...

NHÀ BA-CHUÔNG

Tức là hiệu Bào-chế MONTÈS

» 54, Phố Paul-Bert, Hanoi »

Bệnh đi rửa, xưng dạ dày, đau dạ dày, ăn không ngon, ngủ không yên, khó tiêu. Có thể sinh ra các bệnh khác nữa.

Muốn khỏi các bệnh ấy thì nên dùng thuốc:

Elixir Tridigestif

có các chất Pancréatine, Diastase và Pepsine.

Giá mỗi chai: 1$10

Có bán tại: Nhà Ba chuông, Hanoi

3001

AI LÀ NGƯỜI BẮC KỲ

CŨNG CẦN PHẢI BIẾT!

Một quyển sách có 3 đạo nghị-định của quan Thống-sứ Bắc-kỳ:

1° Ngạch thuế-thân ở Bắc-kỳ sửa đổi lại.

2° Việc khẩn đất ở miền trung-du và thượng-du Bắc-kỳ.

3° Ngạch thuế điền-thổ sửa đổi lại.

Mỗi quyển . . . . 0$15

Tiền cước thường . . 0 , 05

Tiền cước Recommandé thêm . . . . . . 0 , 10

Thư và mandat gởi cho:

M. LÊ-NGUYÊN-ÚC

61-63, Rue du Colon

5701 HANOI

NHÀ BA-CHUÔNG

Tức là hiệu Bào-chế MONTÈS

54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Trong những độ trời nóng, thời tiết thay đổi, thường gây nên bệnh ghip.

Mắc bệnh ghip, thường sốt ho, nhức đầu, đau ở khớp xương.

Muốn trị bệnh ghip, chỉ có một thứ thuốc, là:

Cachets du Docteur Rascol

0$60 một ống sáu cachets

3001

DẦU "CRÉSYL" THIỆT

và sự hiệu nghiệm chắc chắn đã thử theo cách bác học, thì có một mình dầu hiệu

CRESYL-JEYES

ĐỂ TẨY TRỪ BỊNH OẠN — LÀM HẾT HƠI ĐỘC ĐỊA — HẾT MÙI HÔI HÁM

PHÒNG NGỪA BỊNH OẠN linh-nghiệm thật, nhưng là bịnh giặc-trời, thiên-thời, tả-thấp, ôn dịch thú vật.

THIỆT HỮU ÍCH trong xứ thuộc địa, để dùng mà rửa ray nhà cửa khỏi độc-địa, để rảy trong đồng bái, đất bùn lầy cho khỏi dơ quê.

KHÔNG CÓ CHI LINH NGHIỆM BẰNG mà trừ các vật thú độc, trùng và, muỗi mòng, bồ chét, gián mối và nhện-nhện.

Có một mình thứ dầu "CRESYL-JEYES" đặng trọn trừ hết hôi hám mà thôi.

HÃY CỨNG CỎI ĐỪNG CHỊU lấy bình nào không có nhãn hiệu "CRESYL-JEYES"

XIN LƯU-Ý — **QUÀ BIẾU** — XIN ĐỌC

Của hiệu bào-chế CHASSAGNE, 59, Rue Paul Bert, Hanoi

Nhân dịp tết nguyên-đán. — Kể từ ngày mùng mười cho đến 30 tháng giêng ta ai mua thuốc tới 0$50, bản-hiệu sẽ biếu một lọ nhỏ rượu bổ.

VIN TONIQUE RÉGÉNÉRATEUR

Của giáo-sư J. K. WATSON

là một thứ thuốc bổ rất mạnh nhất để trị các bệnh huyết-suy; đau gân, bệnh ghip, bệnh sốt rét rừng.

AI MUA THUỐC TỪ 2$00

trở lên, tùy theo món hàng mua nhiều ít, bản-hiệu sẽ biếu một lọ rượu mùi rất quý, hoặc một lọ nước hoa Piver, hoặc một con giao cạo Apollo, hoặc một lọ nước hoa thượng hạng của nhà Giraud hay nhà Moulinard.

NHỮNG CÁC QUÝ-KHÁCH Ở XA

gửi thư về mua hàng mà có gửi tiền đủ số hoặc suýt soát thì cũng được phân biếu. E. LAFON & R. LACAZE, Successeurs

---

MỚI XUẤT BẢN:

SƠ-HỌC ĐỊA-DƯ

Đông-Pháp — Bắc-kỳ

Trung-kỳ — Nam-kỳ

Dùng trong các lớp Sơ-đẳng các trường Pháp-Việt và nhất là cho học-trò đi thi bằng Sơ đẳng yếu-lược

PHẠM-HUY-LỤC Soạn

Có địa-đồ Đông-pháp toàn-thể và địa-đồ riêng từng xứ

Giá bán: 0$50 — Tiền cước: 0$20

Bán tại bản-quán và các hàng sách

Cách chế-tạo tối-tân của Pháp HOTCHKISS

Một cái kiểu độc-nhất vô-song. — 12 mã-lực. — Về đường lịch-sự và về đường cơ-khí cũng hơn các kiểu có tiếng nhất thế-giới, mà lại hơn các kiểu khác về đằng giá rẻ và về sự tinh-vi của các lối chế-tạo Pháp.

Vừa có những tính-chất hay của các kiểu xe nhỏ và các kiểu xe lớn.

ĐÓ LÀ KIỂU XE:

« LE JUSTE MILIEU »

Xưởng xe ô-tô BOBILLOT

UỐNG RƯỢU QUINQUINA

PHẢI TÌM THỨ HIỆU CON VOI

(Quinquina Edouard Dubonnet & Labussière)

Thứ ấy mới bổ

Rất thơm ngon!

Bán tại: L'Union Commerciale Indochinoise et Africaine Haiphong, Hanoi, Nam-định, Bến thủy, Thái-bình, Yunnanfou, Tourane, Huế, Qui-nhơn, Nha trang, Đồng-hới, Thu-xá, Saigon, Pnom Penh.

3007

Hiệu bào-chế J. BLANC

L. BLANC kế-nghiệp

Lập từ năm 1886, ta thường gọi là hiệu thuốc Lập-lăng ở phố Tràng-tiền (Rue Paul Bert) số 31, Hanoi-Tonkin

Giấy nói số 69

NÊN ĐẾN ĐÓ MÀ HỎI:

EAU KOLA COCA. — Rượu bổ để cho những người ốm và đàn bà ở cữ . . . . Một litre: 2$40

Trước khi ăn cơm uống một cốc con.

ELIXIR HISTOGÉNIQUE. — Thuốc nước. Một chai: 1 , 25

GRANULÉ HISTOGÉNIQUE. — Thuốc hạt. Một chai: 1 , 25

Đều là thuốc trị bệnh lao, bệnh ghip và các bệnh đau phổi rất hay, người lớn trẻ con đều dùng được cả.

SIROP D'HÉMOGLOBINE SOLUBLE. — Thuốc trị bệnh hao mòn xanh xao rất là thần hiệu. Mỗi lần trước khi ăn cơm uống 3 hay 4 muỗm . . . . Một chai: 1 , 25

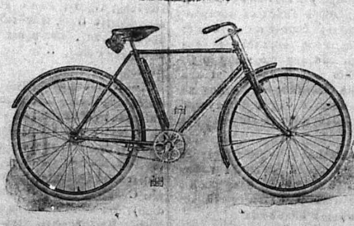
GOUTTES NOTAL, Circulation du Sang. — Thuốc làm cho mạch máu chạy đều. . . . . Một chai: 0 , 20

Ai ở xa có cần hỏi gì cứ viết thư về, bản-hiệu xin trả lời ngay

Tiền gửi hàng phần người mua phải chịu

GRANDS MAGASINS RÉUNIS

Phố Paul-Bert. — Hanoi

Xe đạp « MCRO » lắp thành xe, bánh, roue libre, garde boue, frein. . . . . Prix: 32$00

Xe đạp « MORO » course Tour de France, toute montée, moyeux à ailettes. Exceptionnel. . . . . Prix: 48$00

CHẲNG MỐI CHẲNG MỌT LÀ TIỀN CHẲNG LỌT ĐI ĐÂU

TẠU TRÂU MUA NHÀ VÌ TA TIẾT-KIỆM

Da vàng, da đỏ, da đen, gan gà, phởi chẳng bóng, đen, nhẵn lì. Các hạng có mẫu làm ghi. Tiền nào thứ ấy giá thì chẳng sai. Giầy tây các kiểu bên ngoài Đúng chân thợ khéo xem thời mới hay. Kỹ nghệ đương buổi ngày nay. Cạnh-tranh kịch-liệt so tay sánh tài. Hòm da va-li hợp thời. Hòm to hòm nhỏ bao ngoài toàn da. Công việc chắc chắn thật thà. Là nền thực-nghiệp nước-nhà văn-minh. Yên ngựa hàng tốt rành rành. Các thứ hàng khác tạo thành bằng da. Vừa tốt, vừa dẻo, vừa dai. Hàng da như thế mới là hàng da. Quí-khách thử đến xem qua. Giang-thịnh hàng Trống số nhà 1 linh. Hanoi ở đấy đã đành. Lại còn Nam-định một ngành hiệu tôi. Đường Carreau số thời 27. Cũng hàng da bày rầy trong ngoài. Năm nay Hội-chợ mới rồi. Hiệu tôi vẫn giữ một vài phần lo Giá đặc biệt tài chế ra Sang-trọng bền chặt đồ da ta dùng. Mua buôn giá rẻ lạ lùng. Gần xa xin cứ tìm cùng đến xem.

ĐÃ XUẤT BẢN RỒI:

« NHỮNG KẺ KHỐN NẠN »

(LES MISÉRABLES)

Soạn-giả: Victor Hugo

Dịch-giả: Nguyễn-văn-Vĩnh

VĂN PHÁP VÀ VĂN QUỐC-NGỮ ĐỐI-NHAU

GIÁ BÁN: Phần thứ nhất, quyển thứ 1, mỗi quyển. 0$50

—	—	2, —	0.45
—	—	3-4, —	0.38
—	—	5-6, —	0.45
—	—	7-8, —	0.65
Phần thứ hai,	quyển thứ	1, —	0.45
—	—	2 3, —	0.50

Tiền cước gửi Recommandé, mỗi quyển 0.20

— cả 7 quyển gói làm một. 0.70

(Quyển thứ ba và thứ tư, phần thứ nhất đóng nhập một.

— năm — sáu — —

— bảy — tám — —

— hai — ba, phần thứ hai —

Imprimerie du Trung-Bắc-Tân-Văn — Le Gérant: NGUYỄN-VĂN-LUẬN

Luan